

Филозофски факултет Универзитета у Београду

Одељење за филозофију и Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање

ФИЛОЗОФСКИ
ФАКУЛТЕТ

1838

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ФИЛОЗОФИЈУ

Докторске академске студије филозофије

Извештај о самовредновању

Београд, мај 2025.

САДРЖАЈ

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

- 4.1. Циљеви студијског програма
- 4.2. Структура студијског програма
- 4.3. Услови уписа на студијски програм
- 4.4. Услови преласка са других студијских програма
- 4.5. Начин избора предмета из других студијских програма
- 4.6. Стечене компетенције
- 4.7. Оптерећење студената и напредовање кроз програм
- 4.8. Релевантност студијског програма и усклађеност са потребама тржишта рада
- 4.9. Праћење и обезбеђење квалитета наставе и програма
- 4.10. Учешће студената у вредновању квалитета студијског програма
- 4.11. SWOT анализа квалитета студијског програма докторских студија филозофије
- 4.12. Предлози мера за унапређење квалитета студијског програма

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

- 5.1. План извођења наставе
- 5.2. Методе извођења наставе
- 5.3. Повезаност наставе и научноистраживачког/уметничког рада
- 5.4. Праћење и оцењивање студената
- 5.7. Вредновање наставног процеса од стране студената

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

- 7.1. Компетентност наставног особља
- 7.2. Број и структура наставног особља
- 7.3. Развој наставног особља
- 7.4. Улога студената у оцењивању квалитета наставника и сарадника

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

- 8.1. Уписна политика и критеријуми
- 8.2. Број и структура студената
- 8.3. Праћење успешности студената
- 8.4. Подршка студентима
- 8.5. Укључивање студената у научноистраживачки рад
- 8.6. Студентско организовање и партиципација
- 8.7. Праћење дипломираних студената (Алумни)

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

- 9.1. Уџбеници и основна литература

- 9.2. Библиотечки ресурси
- 9.3. Информатички ресурси
- 9.4. Адекватност ресурса

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

- 10.1. Организација и управљање
- 10.2. Квалитет ненаставне подршке
- 10.3. Праћење и унапређење квалитета управљања и ненаставне подршке
- 10.4. Планирање и контрола

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

- 11.1. Просторни капацитети
- 11.2. Опрема
- 11.3. Адекватност простора и опреме

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

- 13.1. Укључивање студената у самовредновање и проверу квалитета
- 13.2. Компетенције студената за учешће у самовредновању
- 13.3. Коришћење резултата студентског вредновања

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

- 14.1. Механизми за праћење и проверу квалитета
- 14.2. Поступци праћења и провере квалитета
- 14.3. Јавност рада и доступност информација

СТАНДАРД 15: КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

- 15.1. Усклађеност са стандардима и циљевима
- 15.2. Научноистраживачки рад наставника и студената
- 15.3. Уписна политика и ресурси
- 15.4. Праћење и вредновање рада студената и менторство
- 15.5. Докторске дисертације

ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ

- Показатељи и прилози за Стандард 4
- Показатељи и прилози за Стандард 5
- Показатељи и прилози за Стандард 7
- Показатељи и прилози за Стандард 8
- Показатељи и прилози за Стандард 9
- Показатељи и прилози за Стандард 10
- Показатељи и прилози за Стандард 11
- Показатељи и прилози за Стандард 13
- Показатељи и прилози за Стандард 14

Показатели и прилози за Стандард 15

СТАНДАРД 4: КВАЛИТЕТ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

4.1. Циљеви студијског програма

Циљ докторских студија филозофије јесте оспособљавање за теоријски, истраживачки и практични рад у области филозофије, за праћење савремених токова и критичко сагледавање промена у теорији и пракси филозофије, компетентно процењивање њихових ефеката и значаја за развој филозофске делатности и стицање највишег степена академског образовања – научног назива доктора наука у области филозофије.

Специфични циљеви докторских студија филозофије су:

- стицање темељног знања из основних области филозофије;
- оспособљеност за самостално организовање и остваривање истраживачког рада у области филозофије, као и за самосталан истраживачки рад у другим сродним научним областима;
- развијање креативне способности и оспособљавање за самостално решавање теоријских и практичних проблема у области филозофије;
- развијање истраживачке радозналости, научне отворености, критичког става према теоријским увидима и истраживачким резултатима, развијање спремности за сталним преиспитивањем могућности и домета филозофије и њеног научног саморазумевања, као и упорности у трагању за истином;
- оспособљавање за укључивање у националне и међународне научно-истраживачке пројекте;
- развијање академских и професионалних вештина неопходних за развој и популаризацију филозофије.

4.2. Структура студијског програма

Докторске академске студије филозофије (акредитација 2021. године) трају три

године (шест семестара) и носе укупно 180 ЕСПБ. Студент по завршетку стиче научни назив доктор наука - филозофија.

Студијски програм је конципиран тако да студентима пружи напредна теоријска знања кроз изборне предмете и да их систематски води кроз процес научног истраживања, почев од пријаве теме дисертације, преко студијског истраживачког рада, до израде и одбране оригиналне докторске дисертације. Структура програма по годинама и семестрима, са припадајућим ЕСПБ бодовима, је следећа (према табели предмета достављеној уз документацију):

ПРВА ГОДИНА (Укупно 50 ЕСПБ)

- **I Семестар (25 ЕСПБ):**

- Израда пријаве докторске дисертације 1 (Обавезни предмет, 5 ЕСПБ)
- Два изборна предмета (2 x 10 ЕСПБ = 20 ЕСПБ). Студенти бирају из групе "Списак изборних предмета 1": *Морално сазнање; Дух, језик и сазнање; Историја етике; Одабране теме из античке филозофије; Одабране теме из нововековне филозофије; Дефинисање и тумачење уметничког дела; Естетички квалитети и естетичка вредност; Филозофска логика и сазнање; Једна област примењене етике; Рационалност и демократија.*

- **II Семестар (25 ЕСПБ):**

- Израда пријаве докторске дисертације 2 (Обавезни предмет, 5 ЕСПБ)
- Два изборна предмета (2 x 10 ЕСПБ = 20 ЕСПБ). Студенти бирају из групе "Списак изборних предмета 2": *Традиционална и савремена метафизика; Филозофија научног истраживања; Филозофска логика и сазнање; Херменеутичка естетика; Метаонтологија; Модална епистемологија; Савремене етичке теорије.*

ДРУГА ГОДИНА (Укупно 60 ЕСПБ)

- **III Семестар (40 ЕСПБ):**

- Одбрана предлога теме докторске дисертације (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)
- Два изборна предмета (2 x 10 ЕСПБ = 20 ЕСПБ). Студенти бирају из групе

"Списак изборних предмета 3": *Филозофија духа; Филозофија религије; Филозофија психологије и филозофије образовања.*

- Студијско истраживачки рад 1 (СИР 1) (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)

- **IV Семестар (20 ЕСПБ):**

- Студијско истраживачки рад 2 (СИР 2) (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)
- Студијско истраживачки рад 3 (СИР 3) (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)

ТРЕЋА ГОДИНА (Укупно 70 ЕСПБ)

- **V Семестар (30 ЕСПБ):**

- Студијско истраживачки рад 4 (СИР 4) (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)
- Израда докторске дисертације (први део) (Обавезни предмет, 20 ЕСПБ)

- **VI Семестар (40 ЕСПБ):**

- Израда докторске дисертације (други део) (Обавезни предмет, 30 ЕСПБ)
- Одбрана докторске дисертације (Обавезни предмет, 10 ЕСПБ)

Сумарни преглед ЕСПБ по главним целинама:

- **Изборни предмети:** 60 ЕСПБ
- **Обавезне компоненте везане за пријаву и одбрану теме дисертације:** 20 ЕСПБ (Израда пријаве 1 и 2, Одбрана предлога теме)
- **Студијско истраживачки рад (СИР 1-4):** 40 ЕСПБ
- **Израда и одбрана докторске дисертације (финални чин):** 60 ЕСПБ (Израда дисертације део 1 и 2, Одбрана дисертације)

Студенти имају могућност избора предмета са других студијских група Филозофског факултета или других факултета Универзитета у Београду, уз претходну сагласност ментора, а у складу са Правилником о пријављивању предмета Факултета. Предуслови за упис појединих предмета утврђени су у програмима (силабусима) предмета.

4.3. Услови уписа на студијски програм

За упис на докторске академске студије филозофије могу конкурисати кандидати који имају:

- Завршене дипломске академске студије – мастер из области филозофије (са укупно остварених најмање 300 ЕСПБ на претходним нивоима студија).
- Просечну оцену на основним и дипломским академским студијама најмање 8 (осам) или објављених најмање 5 научних радова у часописима од националног и међународног значаја.
- Познавање једног страног (светског) језика.
- Лице које нема завршене одговарајуће студије (мастер из области филозофије) полаже диференцијални испит, у складу са Статутом Факултета.
-

4.4. Услови преласка са других студијских програма

Студент може прећи са других студијских програма на овај програм уколико положи диференцијалне испите које утврђује Веће Одељења за филозофију на основу увида у садржај студијског програма са којег прелази. Процедура преласка утврђена је Статутом Факултета.

4.5. Начин избора предмета из других студијских програма

Избор се врши са листе изборних предмета докторских студија Филозофског факултета и/или Универзитета у Београду, у договору са ментором, а у складу са Правилником о пријављивању предмета Факултета.

4.6. Стечене компетенције

Завршавањем докторских студија из филозофије, кандидати ће стећи темељно знање из основних области филозофије и, одбраном докторског рада, добити диплому доктора наука - филозофија. Они ће тако бити оспособљени за самосталан истраживачки рад у области филозофије, али и за самосталан рад у другим сродним научним областима, као и у другим делатностима (рад у одговарајућим научним

институтима, школама, установама културе, администрацији, издаваштву, итд.).

4.7. Оптерећење студената и напредовање кроз програм

Укупно оптерећење студената на докторским студијама филозофије износи 180 ЕСПБ током три године, што имплицира просечно оптерећење од 60 ЕСПБ годишње, односно 30 ЕСПБ по семестру, што је у складу са националним стандардима.

Подаци о броју уписаних и дипломираних студената, као и просечном трајању студија, приказани су у табелама испод.

Табела 4.2. Број уписаних и број и проценат дипломираних студената на докторским студијама филозофије (2021/22 - 2023/24)

Школска година	Број уписаних студената у годину	Број дипломираних студената	Проценат дипломираних (у односу на уписане те године)
2021/22	11	6	54%
2022/23	8	9	112%*
2023/24	16	9	56%

Tabela 4.3. Prosečno trajanje studija diplomiranih studenata na doktorskim studijama filozofije (2021/22 - 2023/24)

Školska godina u kojoj su studenti diplomirali	Broj diplomiranih studenata	Prosečno trajanje studija (u godinama)	
2021/22	6	5.8	
2022/23	9	6.1	
2023/24	9	7.3	

Podaci o napredovanju studenata kroz program, na osnovu ostvarenih ESPB bodova u prethodnoj školskoj godini, za doktorske studije filozofije u školskoj 2022/23. godini pokazuju sledeće:

- Na drugoj godini studija njih 7 je ostvarilo između 37 i 60 ESPB.
- Na trećoj godini studija njih 8 je ostvarilo između 37 i 60 ESPB.
- Na četvrtoj i višim godinama studija, od ukupnog broja studenata, njih 20 je ostvarilo između 37 i 60 ESPB, dok je 1 student ostvario manje od 37 ESPB.

Ovi podaci ukazuju da značajan broj studenata aktivno radi na svojim obavezama, ali prosečno trajanje studija koje je duže od nominalne tri godine sugeriše da postoje izazovi u završavanju studija u predviđenom roku. Ovo će biti predmet dalje analize u okviru SWOT analize i predloga mera.

4.8. Релевантност студијског програма и усклађеност са потребама тржишта рада

Процена релевантности студијског програма докторских студија филозофије и његове усклађености са потребама тржишта рада и друштва у целини врши се, између осталог, и кроз анализу повратних информација добијених од дипломираних студената и послодаваца.

Повратне информације дипломираних студената докторских студија филозофије:

Према подацима из "Извештаја о евалуацији рада Филозофског факултета од стране дипломираних студената за академску 2023/2024. годину" (N=15 за докторске студије филозофије), дипломирани студенти докторских студија филозофије исказали су следеће ставове (проценат студената који су у потпуности сагласни, тј. оценили са 4 или 5 на скали од 1 до 5):

- Висок степен слагања исказан је са квалитетом рада наставника и сарадника (100%), радом и услугама библиотеке (100%), целокупним искуством студирања (100%), као и спремношћу да Факултет препоруче пријатељима (100%).

- Такође, 100% дипломираних докторанада филозофије сматра да су их студије оспособиле за професионалан и етичан однос према послу, самостално решавање проблема, преузимање одговорности и јасно изношење идеја.
- Висок проценат слагања (83.3%) забележен је и код тврдњи да је програм студија испунио њихова очекивања, да ће им стечена знања и вештине користити у даљем раду/образовању, као и да су задовољни квалитетом уџбеника и литературе, те радом административних служби.
- Задовољство организацијом наставе, условима за рад и информисањем студената креће се око 66.7%.
- Нижи степен слагања исказан је у погледу стечених практичних знања неопходних за рад (33.3%), оспособљености за руковођење (33.3%), припремљености за рад у струци (50.0%) и применљивости знања у пракси (50.0%). Такође, само 33.3% сматра да су имали могућност да утичу на побољшање услова студирања.

Ови налази указују да дипломирани студенти докторских студија филозофије изузетно цене теоријска знања, развој критичког мишљења и етичких принципа, као и подршку наставника и библиотеке. Са друге стране, постоји простор за унапређење у домену стицања практичних вештина, припреме за конкретан рад у струци ван академске заједнице и веће партиципације студената у побољшању услова студирања.

Повратне информације послодаваца:

Према "Извештају о евалуацији рада Филозофског факултета од стране послодаваца за академску 2023/2024. годину", просечне оцене послодаваца за бивше студенте Одељења за филозофију (N=8, што обухвата свршене студенте са различитих нивоа студија филозофије) на скали од 1 до 5 су следеће:

- Опште задовољство запосленим (бившим студентом): 3.88
- Теоријско знање: 4.38
- Практичне вештине: 3.13
- Вештине комуникације: 4.13

- Способност за самостални рад: 4.50
- Способност за тимски рад: 4.25
- Спремност на додатно залагање и иницијативу: 4.25
- Општи утисак о Филозофском факултету: 3.88

Ови подаци сугеришу да послодавци високо вреднују теоријска знања и способност за самостални рад дипломираних студената филозофије. Слично налазима из анкете дипломираних студената, и послодавци ниже оцењују практичне вештине. Важно је напоменути да ови подаци нису искључиво везани за докторанде филозофије, с обзиром да је укупан број анкетираних послодаваца за свршене докторанде са целог факултета био веома мали (N=5 за цео Филозофски факултет). Стога, ови резултати пружају користан, али општији, увид за Одељење за филозофију у целини.

Закључци из обе анкете биће детаљније размотрени у SWOT анализи.

4.9. Праћење и обезбеђење квалитета наставе и програма

Квалитет студијског програма докторских студија филозофије прати се кроз више механизма. Један од формалних механизма је редовна студентска евалуација педагошког рада наставника и сарадника која се спроводи на нивоу Факултета на крају сваког семестра. Према доступним техничким извештајима о спроведеним евалуацијама (нпр. "Технички извештај - пролећни семестар 2023-24"), уочен је низак одзив студената докторских студија (13.43% за сва одељења докторских студија у пролећном семестру 2023/24), што представља изазов за добијање репрезентативних података о квалитету наставе на овом нивоу студија путем овог механизма. Одељење за филозофију, упркос томе, препознаје значај повратних информација студената.

4.10. Учесће студената у вредновању квалитета студијског програма

Поред формалних анкета о вредновању педагошког рада наставника, студенти докторских студија филозофије имају могућност да своје сугестије, примедбе и

предлоге у вези са квалитетом студијског програма, његовом структуром, организацијом наставе, радом наставника и другим релевантним аспектима, изнесу кроз неформалне механизме комуникације. Ти механизми укључују:

- Редовне консултације са менторима: Менторски рад је централни део докторских студија и пружа континуирану прилику за индивидуални разговор студента и ментора, где се могу дискутовати и аспекти програма који превазилазе само истраживање за дисертацију.
- Неформални састанци и консултације са руководиоцем докторских студија: Постоји пракса неформалних састанака и консултација студената са руководиоцем докторских студија на Одељењу, где се могу покренути питања релевантна за програм и услове студирања.
- Неформалне консултације и разговори са другим наставницима и сарадницима: Студенти имају прилику да кроз директну комуникацију са наставницима изнесу своја мишљења и сугестије.

Иако ови неформални механизми омогућавају проток информација, Одељење препознаје потребу за даљим јачањем и евентуалном формализацијом канала за прикупљање повратних информација студената специфично о самом докторском програму, како би се обезбедило систематичније праћење и унапређење квалитета из студентске перспективе. Ово је посебно важно с обзиром на забележен низак одзив на општим факултетским анкетама и налаз да само 33.3% дипломираних докторанада филозофије сматра да су имали могућност да утичу на побољшање услова студирања.

4.11. SWOT анализа квалитета студијског програма докторских студија филозофије

Снаге (Strengths):

- Јасно дефинисани циљеви и исходи учења: Студијски програм има јасно формулисане опште и специфичне циљеве усмерене на стицање највишег степена академског образовања и оспособљавање за самосталан

истраживачки и практични рад у области филозофије. Компетенције које студенти стичу су прецизно наведене и обухватају како теоријска знања тако и истраживачке вештине. (+++)

- Свеобухватна теоријска основа: Програм кроз структуру обавезних и изборних предмета, као и кроз студијско-истраживачки рад, пружа студентима дубок и широк увид у фундаменталне и савремене филозофске дисциплине, што потврђују и високе оцене послодаваца за теоријско знање дипломираних студената филозофије (иако се подаци односе на све нивое студија). (+++)
- Висок квалитет наставног кадра и менторског рада: Дипломирани студенти докторских студија филозофије исказују изузетно високо задовољство квалитетом рада наставника и сарадника (100% слагања). Ово указује на посвећеност и стручност наставног особља укљученог у реализацију програма. (+++)
- Високо задовољство дипломираних студената кључним аспектима студија: Дипломирани докторанди филозофије су изузетно задовољни целокупним искуством студирања (100%), квалитетом наставника (100%), радом библиотеке (100%), и спремни су да програм препоруче другима (100%). Задовољни су и програмом студија (83.3%), квалитетом уџбеника и литературе (83.3%), као и административном подршком (83.3%). (+++)
- Развијање кључних академских и професионалних вештина: Програм успешно оспособљава студенте за самосталан истраживачки рад, професионалан и етичан однос према послу, самостално решавање проблема, преузимање одговорности и јасно изношење идеја, што потврђује 100% дипломираних докторанада. (+++)
- Структуриран приступ припреми дисертације: Програм јасно дефинише фазе везане за пријаву и одбрану теме дисертације са дефинисаним ЕСПБ бодовима, што усмерава студенте кроз овај кључни део студија. (++)

Слабости (Weaknesses):

- Продужено просечно трајање студија: Подаци показују да просечно трајање

докторских студија филозофије (5.8 до 7.3 године у последње три кохорте дипломираних) значајно премашује номинално трајање од три године. Ово указује на потенцијалне изазове у ефикасности студирања и благовременом завршавању дисертација. (---)

- Недовољна припремљеност за рад ван академске заједнице и недостатак практичних знања: Дипломирани студенти докторских студија филозофије исказују нижи степен задовољства стеченим практичним знањима (33.3% слагања), припремљеношћу за рад у струци (50.0%) и применљивошћу знања у пракси (50.0%). Слично, и послодавци генерално ниже оцењују практичне вештине дипломираних студената филозофије (оцена 3.13 од 5), иако се тај податак односи на све нивое студија. (--)
- Низак одзив студената докторских студија на формалним анкетама: Технички извештаји о студентској евалуацији педагошког рада наставника константно указују на низак проценат учешћа студената докторских студија. Ово отежава добијање репрезентативних формалних повратних информација о квалитету наставе. (--)
- Недовољно формализовани канали за специфичну евалуацију програма од стране докторанада: Осим неформалних механизма (консултације са менторима, састанци са руководиоцем докторских студија), недостају јасно дефинисани и редовни формални канали путем којих би студенти докторских студија могли специфично да вреднују сам студијски програм, његову структуру и организацију, што је потврђено и ниским слагањем дипломираних студената (33.3%) са тврдњом да су имали могућност да утичу на побољшање услова студирања. (-)

Прилике (Opportunities):

- Учесће у међународним пројектима и сарадња: Постојећа и планирана међународна сарадња (нпр. са Универзитетом у Тибингену, Чешком академијом наука, Математичким институтом САНУ, и учешће у програмима мобилности (нпр. Erasmus+, како је наведено у "Прилог 5.3.а. Филозофија.docx" за наставнике) отварају могућности за студенте да се

укључе у међународне истраживачке токове, стекну нова искуства и референце. (++)

- Потребе тржишта рада за трансверзалним вештинама: Растућа потреба на ширем тржишту рада за напредним аналитичким, критичким, аргументацијским и етичким вештинама које програм развија представља прилику за бољу артикулацију ових вештина и побољшање запошљивости ван академског сектора. (++)
- Доступност нових технологија у истраживању и настави: Примена дигиталних база података, софтвера за анализу, алата за онлајн сарадњу и учешће на виртуелним конференцијама може унапредити квалитет истраживања и ефикасност менторског рада. (+)
- Развој интердисциплинарности: Јачање сарадње са другим дисциплинама може повећати релевантност и привлачност програма. (+)
- Повезивање са алумнистима: Активније укључивање дипломираних докторанада филозофије у живот Одељења може бити значајна прилика за унапређење програма. (+)

Претње (Threats):

- Смањење општег интересовања за докторске студије у друштвено-хуманистичким наукама: Промене у перцепцији вредности хуманистичких наука могу довести до смањеног броја квалитетних кандидата. (--)
- Недостатак финансијских средстава за истраживања и стипендије: Ограничена доступност стипендија и средстава за истраживања може негативно утицати на квалитет и трајање студија. (---)
- Непредвидиве промене у политици високог образовања и науке: Честе промене законских оквира и критеријума могу отежати дугорочно планирање. (--)
- Одлив кадрова (Brain Drain): Могућност одласка младих истраживача и талентованих докторанада у иностранство, као и одлазак искусних наставника у пензију, представља претњу за одрживост кадра. (--)
- Конкуренција других програма: Постојање сродних програма на другим

универзитетима може представљати конкуренцију. (-)

4.12. Предлози мера за унапређење квалитета студијског програма

На основу спроведене анализе, предлажу се следеће мере за унапређење квалитета докторског студијског програма филозофије:

1. Унапређење структуре програма и менторског процеса ради скраћивања просечног времена студирања (адресира С1; користи П2, П3):
 - Мера 4.12.1: Увести обавезу израде детаљног индивидуалног плана истраживања и временског оквира израде дисертације за сваког студента (након одбране предлога теме), са јасно дефинисаним фазама и очекиваним роковима, који се периодично ревидира са ментором. (Пример добре праксе: *research proposal* са *milestones* на многим европским универзитетима).
 - Мера 4.12.2: Формализовати и интензивирати менторски рад дефинисањем минималног броја редовних менторских састанака по семестру, уз вођење евиденције о одржаним састанцима и кључним закључцима. (Пример добре праксе: *mentoring agreement* и јасно артикулисана менторска филозофија).
 - Мера 4.12.3: Континуирано организовати и унапређивати радионице и семинаре посвећене методологији научног истраживања у филозофији, академском писању (чланака и дисертације) и етичким аспектима истраживања. (Пример добре праксе: Централизоване или факултетске радионице на водећим универзитетима).
 - Мера 4.12.4: Подстицати и подржавати формирање студентских група за међусобну подршку ("дисертацијске групе") ради размене искустава и превазилажења изазова у истраживачком процесу. (Пример добре праксе: Кохортни приступ и активности у оквиру докторских школа).
2. Јачање практичних и трансверзалних вештина и припреме за каријере ван академске заједнице (адресира С2; користи П2, П5):
 - Мера 4.12.5: Размотрити увођење или јасније истицање изборних курсева, модула или кратких радионица усмерених на развој

трансверзалних вештина (нпр. управљање пројектима, напредне комуникацијске вештине, презентационе вештине, дигитална писменост, основе етичког консалтинга). (Пример добре праксе: Програми за развој вештина на универзитетима попут University of Michigan).

- Мера 4.12.6: Успоставити програм каријерног вођења за студенте докторских студија, који би укључивао периодичне семинаре и разговоре са алумнистима Одељења који су остварили каријере у различитим секторима, као и са представницима потенцијалних послодаваца. (Пример добре праксе: "PhD career days", алумни менторски програми).
- Мера 4.12.7: Истражити и промовисати могућности за студентска стажирања или учешће у примењеним истраживачким пројектима у сарадњи са институцијама ван академског сектора, где је то релевантно и изводљиво. (Пример добре праксе: "Public Scholars Initiative").

3. Побољшање механизма евалуације програма и повећање партиципације студената (адресира С3, С4):

- Мера 4.12.8: Развити и имплементирати систем периодичне (нпр. годишње) анонимне анкете специфично намењене студентима докторских студија за евалуацију свих аспеката студијског програма (структура, настава, менторство, ресурси, административна подршка).
- Мера 4.12.9: Увести праксу редовних (нпр. семестралних или годишњих) формалних састанака (фокус група) руководиоца докторских студија са студентима (или њиховим изабраним представницима) ради дискусије о актуелним питањима и прикупљања повратних информација о програму.
- Мера 4.12.10: Осигурати јасну видљивост и функционалност улоге студентских представника докторских студија у релевантним телима Одељења и Факултета.
- Мера 4.12.11: Редовно информисати студенте о резултатима спроведених евалуација и о мерама које су предузете на основу тих

результата, како би се демонстрирала важност њиховог учешћа и подстакао већи одзив.

4. Интензивирање међународне сарадње и коришћење нових технологија (користи П1, П3; ублажава Т5):

- Мера 4.12.12: Активно промовисати и пружати подршку студентима докторских студија за учешће у међународним програмима мобилности (Erasmus+, CEEPUS, билатерални споразуми), одлазак на међународне конференције и летње школе.
- Мера 4.12.13: Подстицати организацију међународних научних скупова, радионица и гостујућих предавања на Одељењу, уз активно укључивање студената докторских студија.
- Мера 4.12.14: Континуирано унапређивати доступност и подстицати коришћење савремених дигиталних алата и ресурса у истраживачком раду и менторству (приступ онлајн базама, софтвери за анализу, платформе за сарадњу).

5. Повећање видљивости и атрактивности програма и обезбеђивање ресурса (користи П5; ублажава Т1, Т2, Т4):

- Мера 4.12.15: Редовно ажурирати интернет страницу Одељења са информацијама о докторском програму, истраживачким активностима, успесима наставника и студената, као и могућностима за будуће кандидате.
- Мера 4.12.16: Активно промовисати програм и успехе дипломираних докторанада кроз различите канале (нпр. друштвене мреже, факултетски билтени, сарадња са медијима).
- Мера 4.12.17: Подстицати наставнике и студенте да конкуришу за доступне домаће и међународне истраживачке пројекте и грантове који могу обезбедити финансијску подршку за истраживања и стипендије.
- Мера 4.12.18: У сарадњи са Факултетом и Универзитетом, радити на развоју стратегије за привлачење и задржавање талентованих младих истраживача и обезбеђивање адекватних услова за њихов научни

развој.

СТАНДАРД 5: КВАЛИТЕТ НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Квалитет наставног процеса на докторским студијама филозофије обезбеђује се кроз пажљиво планирање, примену савремених метода наставе, повезаност са научноистраживачким радом, транспарентно праћење и оцењивање студената, ангажовање компетентних наставника и сарадника, њихово континуирано педагошко усавршавање, као и кроз вредновање наставног процеса од стране студената.

5.1. План извођења наставе

Планови извођења наставе (силабуси) за све предмете на докторским студијама филозофије су јавно доступни студентима. Могу се пронаћи на званичној интернет страници Филозофског факултета (у оквиру секције Одељења за филозофију, на адреси https://kant.f.bg.ac.rs/filozofija/program_studija.php?god=5&nivo=5), као и у студентској служби Факултета.

Сваки силабус садржи све неопходне елементе прописане стандардима, укључујући:

- Назив предмета
- Тип предмета (обавезни, изборни)
- Годину и семестар студија
- Број ЕСПБ бодова
- Име наставника и сарадника
- Циљеве предмета
- Исоходе учења (стечене компетенције)
- Садржај предмета (подељен на теоријску и практичну наставу/друге облике наставе)
- Методе извођења наставе
- Начин провере знања и оцењивања (предиспитне обавезе, завршни испит)
- Обавезну и допунску литературу

Силабусе формално одобрава Наставно-научно веће Филозофског факултета, а у складу са процедурама акредитације студијских програма које прописује Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању (НАТ). Одељење за филозофију редовно ажурира силабусе у складу са развојем научне области и потребама студената. Постоји могућност мањих измена силабуса и ван формалног поступка акредитације студијског програма. Такве измене се прво предлажу и разматрају на седницама Одељења за филозофију, да би након тога биле упућене Наставно-научном већу Факултета на коначно усвајање. Ова процедура омогућава флексибилност и благовремено уношење неопходних побољшања у наставни садржај.

5.2. Методе извођења наставе

Настава на докторским студијама филозофије осмишљена је тако да подстиче активно учење, критичко мишљење, самостални истраживачки рад и развој академских вештина неопходних за израду оригиналне докторске дисертације. С обзиром на природу докторских студија и мали број студената по предметима, доминирају интерактивне методе рада.

Кључне методе извођења наставе укључују:

- **Менторски рад:** Ово је централни облик рада на докторским студијама, посебно у оквиру Студијско-истраживачког рада (СИР) и израде докторске дисертације. Менторски рад подразумева редовне индивидуалне консултације, усмеравање студента у истраживању, пружање повратних информација о напретку и помоћ у савладавању методолошких и теоријских изазова.
- **Консултације:** Поред редовних менторских састанака, студентима су на располагању консултације са свим предметним наставницима.
- **Истраживачки семинари:** За поједине изборне предмете или у оквиру ширих истраживачких активности Одељења, организују се истраживачки семинари где студенти имају прилику да презентују своје радове, резултате истраживања или критичке приказе литературе, и да о њима дискутују са наставницима и колегама.

- **Предавања за мање групе (камерна настава):** За изборне предмете, настава се најчешће одвија у форми предавања и дискусија у малим групама, што омогућава интензивнију интеракцију и прилагођавање темпа и садржаја интересовањима и потребама студената.
- **Студентске презентације и дебате:** У оквиру појединих предмета, од студената се очекује да припремају и излажу семинарске радове, презентације или да учествују у дебатама, чиме се развијају њихове презентационе и аргументационе вештине.
- **Самостални студијски и истраживачки рад:** Највећи део оптерећења студената на докторским студијама чини самостални рад на проучавању литературе, спровођењу истраживања и писању радова, уз подршку и усмеравање ментора и предметних наставника.

Наставници се подстичу да примењују савремене приступе у настави и да користе доступне технолошке ресурсе како би унапредили квалитет наставног процеса. На Одељењу за филозофију постоји пракса коришћења онлајн платформи за комуникацију и размену материјала, пре свега платформи као што су Zoom (за онлајн предавања, консултације или гостујућа предавања) и Google Classroom (за дељење наставних материјала, литературе, обавештења и евентуално праћење задатака).

5.3. Повезаност наставе и научноистраживачког/уметничког рада

Повезаност наставе и научноистраживачког рада представља један од темељних принципа докторских студија на Одељењу за филозофију. Наставници који су ангажовани на докторским студијама активни су истраживачи у својим областима и резултате свог научноистраживачког рада редовно укључују у наставу. Ово се остварује кроз:

- **Ажурирање садржаја предмета:** Наставници континуирано уносе нова сазнања, теоријске приступе и резултате сопствених истраживања у садржаје изборних предмета и у оквиру менторског рада. На тај начин, студенти

докторских студија су у прилици да најновија научна достигнућа својих предавача чују из прве руке.

- **Коришћење актуелне литературе:** У оквиру обавезне и допунске литературе за предмете на докторским студијама, поред класичних дела, редовно се укључују и најновији научни чланци, монографије и резултати истраживања, укључујући и радове самих наставника.
- **Теме за истраживачки рад и дисертације:** Наставници често усмеравају студенте ка истраживачким темама које су у складу са актуелним токовима у филозофији и које су повезане са истраживачким интересовањима и пројектима самих наставника, што омогућава студентима да се ослањају на експертизу и најновија сазнања својих ментора приликом сопственог научно-истраживачког рада и писања докторске дисертације.

Учешће студената у научноистраживачком раду:

Студенти докторских студија филозофије активно учествују у научноистраживачком животу Одељења и Факултета. Значајан број студената је, преко Института за филозофију Филозофског факултета, и формално укључен у научноистраживачки рад, често од самог почетка докторских студија, путем стипендија Министарства науке, технолошког развоја и иновација или кроз ангажовање на научноистраживачким пројектима.

Активности студената у овом домену укључују:

- **Учешће у раду Института за филозофију:** Студенти су део научноистраживачког колектива, учествују у интерним семинарима, радионицама и другим активностима Института.
- **Организација научних и стручних скупова:** Студенти докторских студија активно учествују у организацији трибина, семинара, студентских конференција и предавања на Одељењу и Факултету.
- **Учешће на научним скуповима и објављивање радова:** Подстичу се и подржавају да излажу своје радове на домаћим и међународним научним конференцијама, као и да објављују научне радове у релевантним часописима

и зборницима, често у сарадњи са својим менторима или другим наставницима.

- **Међународна размена:** Студенти користе могућности за међународну размену (нпр. кроз програме као што је Erasmus+) за студијске боравке, истраживачки рад или учешће на летњим школама на иностраним универзитетима.
- **Популаризација научноистраживачког рада:** Ангажују се у активностима популаризације филозофије и научноистраживачког рада путем јавних предавања, учешћа на фестивалима науке, као и кроз активности на друштвеним мрежама и другим платформама.

●

Ове активности доприносе развоју њихових истраживачких компетенција, видљивости њиховог рада и интеграцији у ширу научну заједницу. Одељење за филозофију континуирано подржава ове облике ангажовања студената.

5.4. Праћење и оцењивање студената

Праћење рада и напредовања студената на докторским студијама филозофије је континуирано и вишеслојно. Поред формалног праћења кроз остваривање ЕСПБ бодова за поједине компоненте студијског програма (изборни предмети, СИР, фазе израде дисертације), значајна улога придаје се менторском раду и редовним консултацијама.

- **Периодични извештаји о раду:** Студенти у оквиру редовних консултација са менторима подносе периодичне извештаје о свом напретку у истраживању и изради дисертације. Ови извештаји служе као основа за дискусију, добијање повратних информација и даље усмеравање рада.
- **Начини провере знања и оцењивања на изборним предметима:** Провера знања и постигнућа на изборним предметима најчешће се врши кроз комбинацију следећих метода:
 - Усмени испити
 - Израда и одбрана семинарских радова
 - Писање есеја на задате теме

- Презентације и активно учешће у дискусијама на часовима. Специфични облици провере знања и структура коначне оцене дефинисани су у силабусима за сваки појединачни предмет.
- **Јасноћа и доследност критеријума оцењивања:** Критеријуми за оцењивање су јасно дефинисани у силабусима предмета и доступни су студентима на почетку наставе. Наставници се придржавају ових критеријума како би се обезбедила објективност и доследност у оцењивању.
- **Повратне информације:** Консултације са предметним наставницима и менторима представљају редован део наставног процеса. Оне служе да студент благовремено добије јасну и конструктивну повратну информацију о свом раду, разумевању материје и напретку, што му омогућава да ефикасније усмерава свој даљи рад и учење.

Одељење за филозофију тежи да процес праћења и оцењивања студената буде транспарентан, објективан и у функцији подстицања њиховог академског развоја.

5.7. Вредновање наставног процеса од стране студената

Филозофски факултет спроводи редовну евалуацију педагошког рада наставника и сарадника на крају сваког семестра путем студентских анкета. Ове анкете обухватају и предмете на докторским студијама.

Иако специфични подаци о просечним оценама наставника на докторским студијама филозофије нису издвојени у доступним збирним извештајима о студентској евалуацији, општи утисак и неформалне повратне информације указују да су наставници ангажовани на докторским студијама филозофије већином добро оцењени од стране студената. Ово је у складу и са налазима анкете дипломираних студената докторских студија филозофије (за 2023/2024), где је 100% испитаника исказало потпуно слагање са квалитетом рада наставника и сарадника.

Резултати студентских анкета редовно се разматрају на седницама Одељења за филозофију. Одељење се труди да благовремено реагује на евентуалне уочене недостатке или специфичне примедбе студената које се односе на наставни процес, како би се он континуирано унапређивао.

Ипак, као што је већ констатовано у Стандарду 4 (тачка 4.9), технички извештаји о

спроведеним евалуацијама указују на генерално низак одзив студената докторских студија на овим анкетама (нпр. 13.43% за сва одељења докторских студија у пролећном семестру 2023/24). Ово представља изазов за добијање потпуно репрезентативних података и један је од аспеката на чијем унапређењу треба радити (видети Предлоге мера у Стандарду 4).

SWOT анализа за Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Снаге (Strengths):

- **Доминација интерактивних метода рада и индивидуализован приступ:** Мали број студената по предметима и значај менторског рада омогућавају интензивну интеракцију, дискусију и прилагођавање наставе индивидуалним потребама и интересовањима студената докторских студија. (+++)
- **Снажан менторски систем:** Централна улога ментора у усмеравању и подршци студентима током целокупних студија, посебно у истраживачком раду и изради дисертације. (+++)
- **Висока интегрисаност научноистраживачког рада наставника у наставни процес:** Наставници редовно уносе резултате сопствених истраживања и актуелна научна сазнања у наставу, чиме студенти добијају увид у најновије токове у филозофији. (+++)
- **Активно учешће студената у научноистраживачком раду:** Укључивање студената у рад Института за филозофију, у научноистраживачке пројекте, организацију научних скупова и подстицање на објављивање радова и учешће на конференцијама. (++)
- **Транспарентност критеријума оцењивања:** Критеријуми оцењивања су јавно доступни у силабусима предмета, што доприноси објективности процеса оцењивања. (++)
- **Позитивне неформалне повратне информације студената о квалитету наставника:** Иако формални одзив на анкете може бити низак, неформална комуникација и резултати анкете дипломираних студената (100% задовољство радом наставника) указују на висок квалитет наставног кадра ангажованог на докторским студијама. (++)

Слабости (Weaknesses):

- **Низак одзив студената докторских студија на формалним студентским анкетама о педагошком раду наставника:** Ово отежава добијање репрезентативних и статистички утемељених података о перцепцији квалитета наставе од стране активних студената докторских студија. (--)

- **Недовољно развијено заједничко истраживање и публиковање студената докторских студија:** Иако студенти редовно сарађују у оквиру Института за филозофију и других активности, постоји простор за унапређење заједничког рада на научним чланцима, монографијама или другим облицима научног публиковања међу самим студентима или у коауторству са више студената. (-)

Прилике (Opportunities):

- **Доступност онлајн ресурса и платформи за учење:** Све већа доступност дигиталних библиотека, научних база података, онлајн курсева и платформи за колаборативно учење (нпр. већ постојећа пракса коришћења Zoom-а и Google Classroom-а) може се даље искористити за обогаћивање наставног процеса, омогућавање приступа најновијој литератури и флексибилније облике рада. (++)
- **Могућности за гостујућа предавања експерата из иностранства путем онлајн веза:** Развој технологија за видео конференције олакшава организацију гостујућих предавања и семинара са еминентним стручњацима из иностранства, чиме се студентима пружа увид у најновија светска достигнућа без потребе за физичким путовањима. (++)
- **Пројекти који подстичу иновације у настави:** Могућност конкурисања за домаће и међународне пројекте усмерене на унапређење квалитета високог образовања и иновације у наставним методама (нпр. Erasmus+ пројекти, фондови за развој дигиталног образовања). (+)
- **Сарадња са другим институцијама у развоју заједничких курсева или семинара:** Успостављање сарадње са другим универзитетима у земљи и иностранству, као и са научним институтима, може довести до развоја заједничких изборних курсева, семинара, радионица или летњих школа, чиме би се проширила понуда за студенте и омогућила размена знања и искустава. (+)

Претње (Threats):

- **Оптерећеност наставника другим обавезама:** Велико административно, наставно (на другим нивоима студија) и

научноистраживачко оптерећење наставника може утицати на време и ресурсе доступне за посвећеност настави и менторском раду на докторским студијама. (--)

- **Недостатак средстава за набавку савремене опреме или софтвера за наставу:** Иако филозофија можда не захтева скупу лабораторијску опрему, недостатак средстава за лиценцирани софтвер (нпр. за напредну анализу текста, библиографске базе, антиплагијат софтвер) или за опремање просторија за савремене облике наставе може бити ограничавајући фактор. (-)
- **Смањење броја студената:** Евентуално даље смањење броја уписаних студената на докторске студије може утицати на динамику групног рада, одрживост појединих изборних предмета и укупну виталност академске заједнице на овом нивоу. (-)
- **Опште смањење мотивације за академским усавршавањем:** Друштвени и економски фактори који утичу на перцепцију вредности академског усавршавања и научне каријере могу довести до смањене мотивације студената за интензиван и дуготрајан рад који докторске студије захтевају. (-)

Предлози мера за унапређење квалитета наставног процеса (Стандард 5)

На основу спроведене анализе, предлажу се следеће мере за унапређење квалитета наставног процеса на докторским студијама филозофије:

1. Унапређење система вредновања наставног процеса од стране студената (адресира С5.1; користи П5.1):

- **Мера 5.12.1:** Размотрити увођење додатних, циљаних механизма за прикупљање повратних информација од студената докторских студија о квалитету наставе и менторског рада, поред постојећих факултетских анкета, како би се повећао одзив и добили специфичнији увиди (нпр. кратке онлајн анкете након завршетка сваког изборног предмета, анонимне кутије за сугестије, полу-структурирани интервјуи са мањим групама студената). (Пример добре праксе: Многи универзитети користе комбинацију централизованих и департманских/програмских евалуација).
- **Мера 5.12.2:** Активније промовисати значај учешћа у студентским анкетама међу студентима докторских студија, уз јасно информисање о томе како се резултати користе за унапређење наставе.

2. Подстицање заједничког истраживања и публиковања студената (адресира С5.2; користи П5.4):

- **Мера 5.12.3:** Организовати радионице или семинаре фокусиране на вештине колаборативног истраживања и писања научних радова, као и на могућности за заједничко публиковање.
- **Мера 5.12.4:** Подстицати менторе да охрабрују студенте на заједничке пројекте и коауторске радове, тамо где је то методолошки и тематски оправдано.
- **Мера 5.12.5:** Размотрити могућност оснивања студентског часописа или секције у оквиру постојећих публикација Института/Одељења где би студенти докторских студија могли да објављују своје радове, укључујући и оне настале као резултат заједничког рада.

3. Интензивније коришћење савремених наставних технологија и

ресурса (користи П5.1, П5.2; ублажава Т5.2):

- **Мера 5.12.6:** Наставити и унапредити праксу коришћења онлајн платформи (Zoom, Google Classroom) за постављање наставних материјала, литературе, задатака, као и за онлајн дискусије, консултације и гостујућа предавања.
- **Мера 5.12.7:** Организовати гостујућа предавања и семинаре са истакнутим домаћим и страним стручњацима путем онлајн видео-конференцијских веза, чиме би се обогатио наставни процес и студентима омогућио контакт са најновијим истраживањима.
- **Мера 5.12.8:** Истражити могућности за набавку или обезбеђивање приступа специфичним софтверским алатима који могу бити корисни у филозофским истраживањима (нпр. за квалитативну анализу података, библиографско управљање, напредну претрагу текстова).

4. Јачање интердисциплинарности и сарадње (користи П5.3, П5.4):

- **Мера 5.12.9:** Подстицати организацију интердисциплинарних семинара, радионица или округлих столова на којима би учествовали наставници и студенти са различитих одељења Филозофског факултета, као и са других факултета и института.
- **Мера 5.12.10:** Промовисати могућност да студенти докторских студија, у договору са ментором, бирају изборне предмете са других студијских програма који могу допринети ширини њиховог истраживања.

5. Подршка наставницима у савладавању оптерећења и даљем педагошком усавршавању (адресира Т5.1; повезано са Стандардом 7):

- **Мера 5.12.11:** У сарадњи са управом Факултета, размотрити могућности за смањење административног оптерећења наставника ангажованих на докторским студијама, како би имали више времена за менторски рад и припрему наставе.
- **Мера 5.12.12:** Обезбедити подршку и ресурсе за континуирано педагошко усавршавање наставника, укључујући обуке о савременим методама наставе, коришћењу образовних технологија и

специфичностима рада са студентима докторских студија (ово ће бити детаљније разрађено у Стандарду 7).

СТАНДАРД 7: КВАЛИТЕТ НАСТАВНИКА И САРАДНИКА

Квалитет, компетентност и бројност наставника представљају темељ успешног остваривања циљева докторских студија филозофије, обезбеђујући висок ниво менторског рада и реализације наставе. Одељење за филозофију континуирано води рачуна о избору, ангажовању и професионалном развоју свог наставног кадра. На докторским студијама филозофије нису ангажовани сарадници (асистенти, сарадници у настави).

7.1. Компетентност наставног особља

Наставници ангажовани на докторском студијском програму филозофије испуњавају све услове прописане Законом о високом образовању, стандардима Националног тела за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању (НАТ) и општим актима Универзитета у Београду и Филозофског факултета.

Компетентност наставног особља огледа се у следећим аспектима:

- **Научне квалификације:** Сви наставници који изводе наставу и менторства на докторским студијама поседују научни назив доктора наука из области филозофије или ужих научних области које су релевантне за предмете на којима су ангажовани. Њихова звања (редовни професори, ванредни професори, доценти) стечена су у складу са законским процедурама и одражавају њихову научну и педагошку зрелост.
- **Научноистраживачка продуктивност:** Наставници Одељења за филозофију су активни истраживачи са континуираном и значајном научном продукцијом. Ова продуктивност се огледа у објављеним радовима у реномираним домаћим и међународним научним часописима, ауторским и приређеним монографијама, учешћем и вођењем научноистраживачких пројеката, као и активним учешћем на домаћим и међународним научним скуповима. Списак монографија наставника Одељења за филозофију објављених у периоду самовредновања (01.10.2021. - 30.09.2024.) дат је у

Прилогу 9.2. овог извештаја (документ Прилог 9.2. Филозофија.docx). Детаљни подаци о научноистраживачким резултатима сваког наставника (објављени радови, учешће на пројектима, цитираност, менторства итд.) за релевантни период доступни су на порталу еНаука (<https://enauka.gov.rs/>). У овом извештају биће дат сумарни преглед научноистраживачке продуктивности наставног кадра ангажованог на докторским студијама за период 2021-2024. Одељење за филозофију такође има дефинисане планове за даљи научноистраживачки рад и развој научног подмлатка, као што је наведено у документу "Одељенски подаци за програм научноистраживачког рада и програм развоја научног подмлатка (2024-2028)".

- **Педагошко искуство и компетенције:** Већина наставника ангажованих на докторским студијама има вишегодишње искуство у раду са студентима на свим нивоима студија (основне, мастер, докторске). Квалитет њиховог педагошког рада и посвећеност студентима потврђују и резултати анкете дипломираних студената докторских студија филозофије за школску 2023/2024. годину, где је 100% испитаних студената (N=15) исказало потпуно слагање са квалитетом рада наставника и сарадника (видети Стандард 4, тачка 4.8).
- **Менторски капацитети:** Наставници који су изабрани за менторе на докторским студијама испуњавају прописане услове у погледу научне компетентности, истраживачког искуства и објављених радова, што је предуслов за квалитетно вођење студената кроз сложен процес израде докторске дисертације. Сваки студент докторских студија има додељеног ментора који прати његов рад и напредак.

7.2. Број и структура наставног особља

На докторским студијама филозофије ангажовани су сви наставници који су у радном односу на Одељењу за филозофију. Ово обезбеђује адекватну покривеност свих кључних научних области у оквиру филозофије и довољан број потенцијалних ментора за студенте докторских студија. Сви ангажовани наставници деле своје радно време и обавезе између докторских студија и других нивоа студија (основне

и мастер академске студије) на Одељењу.

Према подацима из документа Табела 7.1. У радном односу на Филозофији.pdf, на Одељењу за филозофију је у радном односу 38 наставника. Детаљан списак ових наставника, са њиховим звањима, годинама избора у звање, ужим научним областима за које су изабрани, предметима на којима су ангажовани на докторским студијама и укупним бројем часова активне наставе на ДАС Филозофија, биће приказан у Табели 7.1. (видети Прилоге).

На докторским студијама филозофије у периоду самовредновања није било наставника ангажованих по другом основу (нпр. уговор о делу, допунски рад), нити је било ангажованих сарадника (асистената, сарадника у настави) у реализацији наставе. Стога, Табеле 7.2, 7.3. и 7.4. неће садржати податке за овај студијски програм.

У школској 2023/24. години на докторским академским студијама филозофије било је уписано укупно 32 студента (све године студија). Однос броја студената и наставника на докторским студијама биће приказан у Табели 7.5. (видети Прилоге), након комплетирања података о укупном броју наставника ангажованих на ДАС.

На докторским студијама филозофије у периоду самовредновања (2021/22, 2022/23, 2023/24) није било ангажованих гостујућих наставника. Стога, Табела 7.6. неће садржати податке.

7.3. Развој наставног особља

Одељење за филозофију и Филозофски факултет континуирано подстичу и подржавају професионални развој свог наставног особља кроз различите механизме:

- **Научноистраживачки рад:** Наставници се активно подстичу на научноистраживачки рад, учешће на домаћим и међународним научним пројектима, објављивање радова у високоранжираним научним часописима и монографијама, као и на активно учешће на научним скуповима у земљи и иностранству. Факултет, у складу са својим могућностима, пружа подршку за одласке на конференције и објављивање радова. Детаљни подаци о научноистраживачкој активности доступни су на порталу еНаука.

- **Педагошко усавршавање:** Филозофски факултет и Универзитет у Београду нуде и спроводе формалне програме и активности педагошког усавршавања намењене наставницима. Ове активности укључују курсеве из методике универзитетске наставе, обуке за коришћење савремених образовних технологија, радионице о развоју менторских вештина и друге облике стручног усавршавања у области високошколске педагогије. Већи број наставника Одељења за филозофију је користио прилику да похађа ове врсте обука и програма у складу са својим интересовањима и потребама за унапређењем педагошких компетенција.
- **Напредовање у звања:** Избори у виша наставна и научна звања спроводе се у складу са Законом о високом образовању и релевантним правилницима Универзитета у Београду и Филозофског факултета, на основу јасних и транспарентних критеријума који вреднују научни допринос, педагошки рад и допринос академској заједници.
- **Међународна сарадња и мобилност:** Одељење подстиче наставнике на учешће у програмима међународне академске размене, као што су Erasmus+, CEERUS и други билатерални споразуми. Ови програми омогућавају наставницима да одржавају наставу на иностраним универзитетима, реализују истраживачке боравке и учествују у заједничким пројектима, чиме се унапређује њихов научни и педагошки рад. Примери остварене мобилности наставника Одељења за филозофију у оквиру Erasmus+ програма за период самовредновања евидентирани су у документу "Прилог 5.3.а. Филозофија.docx".

7.4. Улога студената у оцењивању квалитета наставника и сарадника

Као што је детаљније описано у Стандарду 5 (тачка 5.7) овог извештаја, као и у оквиру Стандарда 13, студенти докторских студија имају прилику да учествују у вредновању педагошког рада наставника путем редовних семестралних анкета које спроводи Филозофски факултет. Иако је забележен нижи одзив студената докторских студија на овим анкетама, Одељење за филозофију анализира доступне

результате и узима их у обзир приликом разматрања квалитета наставног процеса. Поред формалних анкета, неформалне повратне информације добијене кроз директну комуникацију студената са наставницима, менторима и руководиоцем докторских студија такође представљају важан извор за сагледавање квалитета рада наставног особља и унапређење педагошких пракси.

SWOT анализа за Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Снаге (Strengths):

- **Високе академске квалификације и искуство наставног кадра:** Сви наставници ангажовани на докторским студијама поседују највише научне квалификације (докторат наука) у релевантним областима филозофије и имају значајно вишегодишње искуство у универзитетској настави и менторском раду. (+++)
- **Доказана научноистраживачка продуктивност и активност:** Наставници Одељења су активни истраживачи са континуираном и међународно препознатљивом научном продукцијом (радови у часописима, монографије, учешће на пројектима), што је видљиво и на порталу еНаука. Ово обезбеђује да студенти докторских студија буду у контакту са најновијим научним сазнањима и истраживачким трендовима. (+++)
- **Позитивна оцена квалитета наставника од стране студената:** Дипломирани студенти докторских студија филозофије исказују веома висок степен задовољства квалитетом рада наставника и сарадника (100% у анкети из 2023/24), што указује на њихову посвећеност и педагошке вештине. (+++)
- **Адекватан број наставника и покривеност кључних филозофских дисциплина:** Ангажовање свих наставника Одељења за филозофију на докторским студијама обезбеђује широку покривеност различитих филозофских дисциплина и истраживачких области, као и довољан број потенцијалних ментора за студенте. (++)
- **Посвећеност професионалном развоју наставника:** Постојање и коришћење могућности за педагошко усавршавање (курсеви из методике наставе, обуке за коришћење образовних технологија, радионице за развој менторских вештина), као и активно учешће наставника у међународној академској мобилности (нпр. Erasmus+), доприносе континуираном унапређењу њихових компетенција. (++)
- **Развијени менторски капацитети:** Наставници поседују неопходне квалификације и искуство за квалитетно менторство, што је кључно за успешан завршетак докторских студија. (++)

Слабости (Weaknesses):

- **Недовољно структурирани механизми за интензивније укључивање студената докторских студија у заједнички научноистраживачки рад са наставницима:** Иако студенти учествују у активностима Института и пројеката, постоји простор за унапређење кроз организовање редовнијих заједничких истраживачких семинара, радионица или рада на заједничким публикацијама изван формалног менторског односа. (-)

Прилике (Opportunities):

- **Унапређење програма за педагошко усавршавање наставника:** Искористити постојеће програме педагошког усавршавања на Универзитету/Факултету и додатно их прилагодити специфичним потребама рада са студентима докторских студија. (Пример добре праксе: специјализоване радионице за менторе докторских студија, програми "teaching excellence" који укључују иновативне педагошке приступе). (++)
- **Јачање међународне сарадње и мобилности наставника:** Интензивирати учешће наставника у међународним истраживачким пројектима, гостујућим предавањима на страним универзитетима и доласку страних предавача. (Пример добре праксе: подстицање "joint supervision" (ко-менторства) са колегама са иностраних универзитета, организовање заједничких докторских семинара или летњих/зимских школа). (++)
- **Развој интердисциплинарних истраживачких група:** Подстицати формирање истраживачких група које укључују наставнике са различитих катедри или чак факултета, што може довести до иновативних истраживања и привлачења пројеката. (Пример добре праксе: центри за напредне студије или интердисциплинарни истраживачки центри). (+)
- **Коришћење дигиталних технологија за унапређење видљивости и сарадње:** Искористити дигиталне платформе за промоцију научног рада наставника, умрежавање са колегама из иностранства и сарадњу на истраживачким пројектима. (Пример добре праксе: креирање ажурних индивидуалних профила наставника на академским мрежама, коришћење

платформи за онлајн сарадњу). (+)

- **Привлачење средстава из екстерних извора за развој кадра:** Активно конкурисање за националне и међународне фондове намењене усавршавању наставника, постдокторским позицијама и истраживачким пројектима. (Пример добре праксе: универзитетске службе (Grant Offices) за подршку у аплицирању за грантове). (+)

Претње (Threats):

- **Недовољно финансирање научноистраживачког рада и развоја кадра:** Ограничена буџетска средства за науку могу отежати финансирање истраживачких пројеката, набавку неопходне литературе и опреме, као и улагање у континуирано усавршавање наставника (нпр. скупе специјализоване обуке, постдокторска усавршавања у иностранству). (---)
- **"Одлив мозга" (Brain Drain) и задржавање талената:** Неповољни економски услови, ограничене могућности за запошљавање и напредовање младих истраживача у академској заједници, као и јака конкуренција из иностранства, могу довести до одласка најбољих младих кадрова, али и искуснијих наставника, што дугорочно угрожава репродукцију и квалитет наставног особља. (---)
- **Оптерећеност наставника административним и наставним обавезама на другим нивоима студија:** Чињеница да сви наставници деле радно време између докторских и других нивоа студија, уз административне послове, може смањити време доступно за посвећен менторски рад, индивидуалне консултације са докторандима и сопствени научноистраживачки рад који је кључан за квалитет докторских студија. (--)
- **Недостатак системске подршке за педагошко усавршавање специфично за докторске студије:** Иако постоје општи програми педагошког усавршавања, може постојати недостатак циљаних програма који се баве специфичностима менторског рада, вођења истраживања на докторском нивоу и најновијим приступима у образовању докторанада. (-)
- **Старење наставног кадра и неадекватна обнова:** Уколико не постоји континуиран и стратешки план за запошљавање и развој млађих наставника

који би постепено преузимали улоге од искуснијих колега који одлазе у пензију, може доћи до празнина у одређеним научним областима и смањења укупног капацитета. (-)

- **Промене у критеријумима за избор у звања и акредитацију:** Честе и понекад непредвидиве промене у националним критеријумима за избор у наставна и научна звања, као и за акредитацију студијских програма, могу створити додатни притисак на наставнике и отежати дугорочно планирање каријера и развоја програма. (-)

Предлози мера за унапређење квалитета наставника и сарадника (Стандард 7)

На основу спроведене SWOT анализе, предлажу се следеће мере за унапређење квалитета наставника на докторским студијама филозофије:

1. Задржати и унапређивати процедуру континуираног праћења и оцењивања квалитета и компетенција наставног особља (адресира С7.1, С7.2, С7.3, С7.6; користи О7.4):

- **Мера 7.12.1:** Наставити са праксом редовног праћења научноистраживачке продуктивности наставника (путем портала еНаука и других релевантних извора) као кључног показатеља компетентности за рад на докторским студијама.
- **Мера 7.12.2:** Успоставити интерне механизме на нивоу Одељења за периодичну (нпр. на крају сваког акредитационог циклуса) ревизију ангажовања наставника на предметима докторских студија у складу са њиховим актуелним научним доприносима и експертизом.
- **Мера 7.12.3:** И даље подстицати наставнике да у својим силабусима јасно дефинишу методе рада и критеријуме оцењивања, те да их доследно примењују, уз редовно пружање повратних информација студентима.

2. Ангажовати наставнике Одељења за филозофију у активностима унапређивања квалитета инструмената који се користе у поступку вредновања педагошког рада наставника (адресира С7.3, С7.5; користи О7.1):

- **Мера 7.12.4:** Делегирати представнике Одељења за филозофију да активно учествују у раду факултетских и универзитетских тела надлежних за обезбеђење квалитета, са циљем унапређења постојећих инструмената за евалуацију (студентске анкете) како би боље одражавали специфичности докторских студија.
- **Мера 7.12.5:** Размотрити могућност развоја допунских интерних инструмената на нивоу Одељења за прикупљање специфичнијих повратних информација од студената докторских студија о квалитету

менторског рада и појединих аспеката наставе.

3. **Конципирати и реализовати обуку у домену примене дигиталних технологија у настави, прилагођену потребама и интересовањима наставника Одељења за филозофију (адресира С7.5; користи О7.1, О7.4; ублажава Т7.4):**
 - **Мера 7.12.6:** У сарадњи са Рачунарским центром Факултета или другим релевантним службама, организовати циљане радионице и обуке за наставнике о коришћењу онлајн платформи за учење (нпр. напредне функције Zoom-а, Google Classroom-а, Moodle-а), алата за израду дигиталних наставних материјала, као и софтвера релевантних за филозофска истраживања.
 - **Мера 7.12.7:** Подстицати размену искустава међу наставницима у примени дигиталних технологија у настави и менторском раду на докторским студијама.
4. **Размотрити могућност увођења одређених облика награђивања и признања наставницима који постижу изузетне резултате у научноистраживачком и педагошком раду са студентима докторских студија (адресира С7.2, С7.3, С7.6; ублажава Т7.2):**
 - **Мера 7.12.8:** На нивоу Одељења и Факултета, истражити могућности за формално препознавање и истицање изузетних достигнућа наставника у области научног рада, менторства и педагошких иновација на докторским студијама (нпр. годишње награде, јавне похвале, подршка за даље усавршавање).
5. **Интензивирање подршке за међународну сарадњу и мобилност наставника (користи О7.2):**
 - **Мера 7.12.9:** Активно информисати наставнике о могућностима за међународне пројекте, гостујућа предавања и истраживачке боравке, и пружати им административну подршку приликом аплицирања и реализације мобилности.
6. **Стратешко планирање развоја кадра и борба против "одлива мозгова" (ублажава Т7.2, Т7.5):**

- **Мера 7.12.10:** У сарадњи са управом Факултета, развити дугорочну стратегију за подмлађивање наставног кадра, која укључује планирање запошљавања младих истраживача и стварање услова за њихов останак и напредовање на Одељењу.
- **Мера 7.12.11:** Активно радити на побољшању услова рада и могућности за научно напредовање како би се смањио ризик од одласка квалитетних кадрова.

7. Подстицање заједничког научноистраживачког рада наставника и студената (адресира W7.1; користи O7.3):

- **Мера 7.12.12:** Организовати редовне истраживачке семинаре и радионице на Одељењу на којима би наставници и студенти докторских студија заједно представљали и дискутовали своја истраживања у току.
- **Мера 7.12.13:** Подстицати и пружати подршку за коауторске публикације наставника и студената докторских студија.

СТАНДАРД 8: КВАЛИТЕТ СТУДЕНАТА

Квалитет студената који уписују и завршавају докторске студије филозофије, као и системи подршке који им се пружају током студија, од суштинског су значаја за успех студијског програма и остваривање његових циљева. Одељење за филозофију настоји да привуче најбоље кандидате и да им обезбеди подстицајно окружење за академски и истраживачки развој.

8.1. Уписна политика и критеријуми

Уписна политика на докторским студијама филозофије дефинисана је у складу са Законом о високом образовању, Статутом Универзитета у Београду, Статутом Филозофског факултета и специфичним условима прописаним за овај студијски програм. Основни циљ уписне политике је да се обезбеди избор кандидата са високим академским потенцијалом и јасном мотивацијом за научноистраживачки рад у области филозофије.

Критеријуми за упис на докторске студије филозофије, како је већ наведено у Стандарду 4 (тачка 4.3), укључују:

- Завршене дипломске академске студије – мастер из области филозофије (са укупно остварених најмање 300 ЕСПБ на претходним нивоима студија).
- Просечну оцену на основним и дипломским академским студијама најмање 8 (осам) или објављених најмање 5 научних радова у часописима од националног и међународног значаја.
- Познавање једног страног (светског) језика.
- Кандидати који немају завршене одговарајуће мастер студије из области филозофије полажу диференцијални испит, у складу са Статутом Факултета и одлуком Већа Одељења за филозофију.

Поступак пријема кандидата спроводи се путем јавног конкурса који расписује Универзитет у Београду. Кандидати који конкуришу за упис на Докторске академске студије филозофије полажу пријемни испит који организује и спроводи Одељење. Пријемни испит састоји се од израде мотивационог писма и разговора (интервјуа) са кандидатима пред комисијом коју формира Одељење. Информације

о садржају и структури пријемног испита доступне су на званичној интернет страници Факултета (http://www.f.bg.ac.rs/buduci_studenti/opste_informacije).

Ранг-листа кандидата за упис утврђује се на основу следећих елемената:

- Успеха на претходним нивоима студија (општа просечна оцена остварена на основним и мастер академским студијама).
- Дужине студирања на основним и мастер студијама.
- Остварених научних резултата (нпр. објављени радови, учешће на скуповима), уколико их кандидат има.
- Резултата пријемног испита (оцена мотивационог писма и успеха на разговору/интервјуу).

Право уписа на студије стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру утврђеног броја студената за дату школску годину. За правилно спровођење целокупног уписног поступка на докторским студијама одговорна је комисија коју именује Одељење за филозофију.

Једнакост и равноправност студената по свим основама су загарантовани и негују се од настанка Факултета, што је дефинисано општим актом Факултета. Особе са инвалидитетом могу полагати пријемни испит на начин прилагођен њиховим могућностима, односно у њима доступном облику, а у складу са објективним могућностима Факултета.

Факултет омогућава и упис на студијски програм путем преноса ЕСПБ бодова са других акредитованих студијских програма докторских студија у оквиру истих или сродних области студија, што је у складу са принципима Болоњског процеса и подстицањем мобилности студената. Услови преласка дефинисани су Статутом Факултета и одлукама Већа Одељења за филозофију, а укључују полагање евентуалних диференцијалних испита.

На сајту Факултета уписаним и потенцијалним студентима доступне су релевантне информације у вези са Докторским студијама филозофије (о студијском програму, програмима појединих предмета, начину реализације програма итд.). Тачан линк за информације о докторским студијама филозофије је https://kant.f.bg.ac.rs/filozofija/program_studija.php?god=5&nivo=5.

8.2. Број и структура студената

Подаци о броју уписаних студената на прву годину докторских студија филозофије у последње три школске године (2021/22, 2022/23, 2023/24) приказани су у Стандарду 4 (Табела 4.2).

Укупан број студената на докторским академским студијама филозофије по годинама студија за последње три школске године је следећи:

- **2021/22:** I година: 11, II година: 11, III година: 8. Укупно ДАС Филозофија: 30
- **2022/23:** I година: 8, II година: 10, III година: 7. Укупно ДАС Филозофија: 25
- **2023/24:** I година: 16, II година: 6, III година: 10. Укупно ДАС Филозофија: 32 (Извор: Документ "Табела 8.1.docx" (Филозофски факултет, Служба за студентска питања))

8.3. Праћење успешности студената

Праћење успешности студената на докторским студијама филозофије обухвата:

- **Пролазност на предметима:** Евиденција о положеним испитима на изборним предметима.
- **Напредовање кроз фазе израде дисертације:** Праћење испуњавања обавеза везаних за израду пријаве докторске дисертације, одбрану предлога теме, реализацију студијско-истраживачког рада (СИР) и саме израде докторске дисертације.
- **Број дипломираних студената и просечно трајање студија:** Ови подаци су приказани у Стандарду 4 (Табеле 4.2. и 4.3).

На почетку реализације наставе у оквиру сваког предмета, наставници упознају студенте са циљевима и садржајем предмета, потребном литературом, начином праћења и вредновања рада студената, као и њиховим обавезама (од студената се очекује да се припремају за часове, да активно учествују у раду, извршавају предиспитне обавезе).

Оцењивање студената врши се помоћу унапред објављених критеријума, правила и процедура. Сви наставници Факултета поштују и у потпуности примењују критеријуме и одредбе из Правилника о полагању испита и оцењивању на испиту

(Прилог 8.2), који је доступан на званичном сајту Факултета. Правилником о оцењивању и испитима уређују се структура и вредновање предиспитних обавеза, структура и вредновање испита, организација и поступак полагања испита, начин утврђивања завршне оцено и заштита права студента као и друга питања од значаја за полагање испита и оцењивање на испиту. Велики број испита се полаже писмено. Након писменог дела испита студенти имају право да погледају свој рад, уложе жалбу, као и да пониште оценоу уколико желе, што је дефинисано Правилником о полагању испита и оцењивању на испиту. Оцењивање се врши непрекидним праћењем рада студената и на основу поена стечених извршавањем предиспитних обавеза и полагањем испита. Оцена из сваког предмета се може стећи на основу усмене и/или писмене провере знања и на основу испуњавања предиспитних обавеза. Докторска дисертација се оцењује на основу показатеља њеног научног доприноса. У случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања примењују се одређене процедуре и корективне мере регулисане Правилником о изменама и допунама правилника о оцењивању и испитима (Прилог 8.3).

Стопа успешности студената, дефинисана као проценат студената који су завршили студије у року предвиђеном за трајање студијског програма (три године) у односу на број уписаних у генерацији, је следећа:

- **2021/22 (генерација уписана 2018/19):** 1 успешан студент од 11 уписаних (9%)
- **2022/23 (генерација уписана 2019/20):** 0 успешних студената од 9 уписаних (0%)
- **2023/24 (генерација уписана 2020/21):** 1 успешан студент од 9 уписаних (11%) (Извор: Документ "Табела 8.2.docx" (Филозофски факултет, Служба за студентска питања))

Напомена: С обзиром на природу докторских студија, које често захтевају дужи временски период за истраживање и израду дисертације, ова стопа успешности завршетка студија стриктно у номиналном року од три године је очекивано ниска и не одражава укупан број студената који успешно заврше студије у дужем временском периоду (видети Стандард 4, Табела 4.3. о

просечном трајању студија).

Подаци о броју студената који су уписали наредну школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове у претходној години дају увид у континуитет студирања. За докторске студије филозофије, према подацима из Табеле 8.3. документа "FS.docx" за школску 2022/23. годину:

- На другој години студија, од укупно 7 студената, свих 7 (100%) је остварило између 37 и 60 ЕСПБ.
- На трећој години студија, од укупно 8 студената, свих 8 (100%) је остварило између 37 и 60 ЕСПБ.
- На четвртој и вишим годинама студија, од укупно 21 студента, њих 20 (95.2%) је остварило између 37 и 60 ЕСПБ, док је 1 студент (4.8%) остварио мање од 37 ЕСПБ.

(Напомена: За школске године 2021/22 и 2023/24, у документу "Табела 8.3.docx" који сте доставили дати су збирни подаци за све докторске студије на Факултету. За прецизнију анализу ДАС Филозофија за ове године, потребно је обезбедити специфичне податке из документа "FS.docx" или другог извора, ако су доступни.)

На седницама Одељења за филозофију анализирају се извештаји које доставља Факултет о пролазности студената по предметима, испитним роковима, програмима, годинама и нивоима студија; разговара се о мерама које би допринеле да се унапреди успех студената. Анализа података о просечном трајању студија (видети Стандард 4, Табела 4.3) указује да оно премашује номинално трајање програма, што је један од изазова на који Одељење обраћа пажњу.

8.4. Подршка студентима

Одељење за филозофију и Филозофски факултет пружају различите облике подршке студентима докторских студија:

- **Академска подршка:**
 - **Менторство:** Сваком студенту се додељује ментор који га води кроз истраживачки процес и израду дисертације.
 - **Консултације:** Доступност наставника за консултације у вези са

предметима и истраживачким радом.

- **Библиотечки ресурси:** Приступ богатој библиотеци Факултета и Универзитетској библиотеци "Светозар Марковић", као и електронским базама података. (Детаљније у Стандарду 9).

8.5. Укључивање студената у научноистраживачки рад

Као што је детаљно описано у Стандарду 5 (тачка 5.3), студенти докторских студија филозофије активно се укључују у научноистраживачки рад кроз учешће у активностима Института за филозофију, ангажовање на пројектима, објављивање радова, учешће на конференцијама и у организацији научних скупова. Ово представља важан део њиховог академског развоја и припреме за самосталну научну каријеру.

8.6. Студентско организовање и партиципација

Студенти су заступљени у свим сегментима управљања и одлучивања на Факултету, а што је у складу са Законом о високом образовању и Статутом Факултета. Представнике студената за поједине комисије, тела и органе Факултета бира Студентски парламент, који се стара о заштити и интересима права студената. Представници студената филозофије, укључујући и студенте докторских студија, такође имају могућност да присуствују седницама Одељења за филозофију, да учествују у разматрању питања која их се дотичу, као и у доношењу одлука у вези са њима.

Поред Савеза студената Филозофског факултета, који окупља студенте Филозофског факултета у Београду, студенти филозофије су организовани и у оквиру Клуба студената филозофије. Његови основни циљеви су следећи: унапређивање квалитета студија на студијској групи за филозофију Филозофског факултета у Београду, али и унапређивање квалитета студија у земљи и шире; промовисање фер вредности студирања; промовисање филозофије; успостављање сарадње са студентима филозофије на нашем и другим факултетима; успостављање сарадње са стручњацима из области филозофије; успостављање сарадње са другим

студентским организацијама и организацијама цивилног друштва које се баве филозофским питањима.

8.7. Праћење дипломираних студената (Алумни)

SWOT анализа за Стандард 8: Квалитет студената

Снаге (Strengths):

- **Јасно дефинисане и јавности доступне процедуре за упис и напредовање студената:** Постојање транспарентних критеријума за упис (успех на претходним студијама, мотивационо писмо, интервју) и јасних правила за напредовање кроз студије и оцењивање доприноси правичности и предвидивости процеса. (+++)
- **Загарантована једнакост и равноправност студената:** Поштовање принципа једнакости и равноправности свих студената, укључујући и прилагођавање услова за особе са инвалидитетом, представља важну вредност Факултета. (+++)
- **Потпуно и јасно дефинисана процедура оцењивања студената:** Постојање Правилника о полагању испита и оцењивању, јавно доступни критеријуми у силабусима и право студената на увид у рад и жалбу обезбеђују транспарентност и објективност оцењивања. (+++)
- **Активно укључивање студената у научноистраживачки рад:** Могућности за ангажовање студената у раду Института за филозофију, на пројектима и у организацији научних скупова доприносе њиховом раном истраживачком развоју. (++)
- **Успешно савладавање предиспитних обавеза од стране већине студената:** Подаци о оствареним ЕСПБ бодовима указују да већина студената успешно испуњава обавезе и напредује кроз студије. (++)

Слабости (Weaknesses):

- **Неприлагођеност неких простора на Факултету студентима са хендикепом:** Иако постоји начелна подршка, недостаци попут недовољног броја приступних рампи, тоалета за студенте са физичким хендикепом, као и недостатак компјутерских кутака са специјализованом опремом за слепе и слабовиде студенте, те студенте са оштећењем слуха, представљају баријеру за пуну инклузију. (--)
- **Недовољно дефинисан поступак у случају ниске пролазности по предметима, програмима и годинама:** Иако се извештаји о пролазности

анализирају на седницама Одељења, недостају јасно дефинисане и систематизоване процедуре и корективне мере које би се аутоматски активирале у случају идентификоване ниске пролазности на одређеним предметима или код одређене генерације студената. (-)

Прилике (Opportunities):

- **Унапређење система подршке студентима:** Искористити и даље развијати постојеће факултетске/универзитетске центре за подршку студентима (академско саветовање, радионице за развој вештина, психолошка подршка, каријерно вођење) како би били специфичније прилагођени и боље промовисани међу студентима ДАС Филозофија. (++)
- **Привлачење већег броја квалитетних кандидата кроз активнију промоцију програма:** Организовање циљаних информативних дана за докторске студије, креирање атрактивних промотивних материјала (укључујући дигиталне), и истицање успеха алумниста и истраживачких могућности може повећати интересовање и број квалитетних кандидата, укључујући и оне из иностранства. (++)
- **Јачање веза са алумнистима докторских студија:** Развој активне алумни мреже докторанада филозофије може пружити вредне ресурсе за тренутне студенте (менторство, савети за каријеру) и допринети угледу програма. (++)
- **Обезбеђивање финансијске подршке потребне за рад студентских организација и реализацију студентских пројеката:** Подршка Клубу студената филозофије и другим студентским иницијативама може унапредити квалитет студентског живота и ангажовања. (+)
- **Кроз промоцију студијског програма, обезбедити веће интересовање потенцијалних студената за студије филозофије:** Систематским промотивним активностима усмереним ка студентима мастер студија филозофије и сродних дисциплина повећати видљивост и атрактивност докторског програма. (+)
- **Развој програма за стицање додатних (трансверзалних) вештина:** Понуда курсева/радионица за развој вештина као што су управљање

пројектима, академско писање на страним језицима, презентационе вештине, дигитална хуманистика, може повећати конкурентност студената. (+)

Претње (Threats):

- **Неприхватање корективних мера од стране неких професора:** Потенцијални отпор или недовољна спремност дела наставног кадра да прихвати и имплементира предложене корективне мере (нпр. проистекле из студентских евалуација или анализа пролазности) може отежати унапређење квалитета студија и студентског искуства. (--)
- **Смањено интересовање и/или недовољан број висококвалитетних кандидата за упис:** Услед општих трендова у друштвено-хуманистичким наукама, економских фактора или перцепције (не)атрактивности каријере у филозофији. (--)
- **Недовољна и несигурна финансијска подршка за студенте докторских студија:** Ограничен број стипендија, недовољна средства за истраживачке трошкове што може довести до продужетка студија или одустајања. (---)
- **Ограничене и несигурне перспективе запошљавања након завршетка докторских студија у области филозофије:** Посебно ван академског сектора, што може утицати на мотивацију студената. (--)
- **Недовољна прилагођеност система подршке специфичним потребама студената докторских студија:** Укључујући недостатак адекватних ресурса за студенте са инвалидитетом, или недовољно развијене службе за каријерно вођење и психолошку подршку специфично за докторанде. (-)
- **"Одлив мозгова" на нивоу студената:** Талентовани студенти могу бити привучени атрактивнијим условима студирања на иностраним универзитетима. (-)

Предлози мера за унапређење квалитета студената (Стандард 8)

На основу спроведене SWOT анализе, предлажу се следеће мере за унапређење квалитета студената на докторским студијама филозофије:

1. Унапређење промоције студијског програма и Факултета (адресира O8.2, O8.5; ублажава T8.2, T8.6):

- **Мера 8.12.1:** Именовати тим или задужити постојеће структуре на нивоу Одељења/Факултета за континуирану и циљану промоцију докторских студија филозофије. Ово укључује редовно ажурирање информација на веб сајту, припрему информативних материјала (брошуре, дигитални садржаји), организовање "Отворених врата" или информативних сесија за потенцијалне кандидате, посебно студенте завршних година мастер студија филозофије и сродних дисциплина. (Пример добре праксе: Многи универзитети имају посебне тимове за регрутовање постдипломаца и организују "Graduate Fairs").
- **Мера 8.12.2:** Истаћи специфичне предности програма, истраживачке могућности, успехе садашњих и бивших студената, као и потенцијалне каријерне путеве.

2. Побољшање услова студирања и подршке студентима (адресира W8.1, W8.2; користи O8.1, O8.4; ублажава T8.4):

- **Мера 8.12.3:** У сарадњи са управом Факултета, радити на побољшању физичке приступачности просторија за студенте са инвалидитетом (нпр. постављање додатних рампи, адаптација тоалета) и набавци неопходних учила и опреме за учионице, укључујући и специјализовану опрему за студенте са сензорним оштећењима.
- **Мера 8.12.4:** Дефинисати јасне и транспарентне корективне мере и процедуре за поступање у случају идентификоване ниске пролазности на појединим предметима или код одређених генерација студената. Ове мере треба да укључују анализу узрока и планове за побољшање (нпр. додатне консултације, измене у методици наставе, ревизија садржаја предмета), уз активно укључивање наставника и представника студената у процес.

- **Мера 8.12.5:** Обезбедити и активно промовисати доступност услуга психолошког саветовалишта и каријерног вођења за студенте докторских студија.
- **Мера 8.12.6:** Повећати финансијску подршку студентским организацијама (нпр. Клуб студената филозофије) за реализацију пројеката, семинара и других активности које доприносе квалитету студија и студентском животу.

3. Подстицање академских активности и мобилности студената (адресира С8.4; користи О8.6; ублажава Т8.6):

- **Мера 8.12.7:** Активно подстицати и подржавати студенте докторских студија у организовању и учешћу на научним конференцијама, семинарима, такмичењима у знању (нпр. дебатни турнири са филозофским темама) и стручним скуповима, како на Факултету, тако и на другим институцијама у земљи и иностранству.
- **Мера 8.12.8:** Интензивирати активности на промоцији и реализацији међународне мобилности студената докторских студија (нпр. кроз Erasmus+, CEEPUS, билатералне споразуме), укључујући студијске боравке, истраживачке посете и учешће на летњим/зимским школама. Обезбедити јасне информације о процедурама и могућностима за финансирање мобилности. (Пример добре праксе: Организовање информативних сесија о програмима размене, подршка приликом аплицирања).
- **Мера 8.12.9:** Подстицати долазак гостујућих студената са других универзитета на докторске студије филозофије, чиме би се обогатило академско окружење и подстакла размена идеја.

4. Јачање веза са алумнистима (користи О8.3):

- **Мера 8.12.10:** Успоставити или унапредити систем праћења каријера дипломираних докторанада филозофије и формирати активну алумни мрежу. Искуства алумниста користити за унапређење студијског програма и пружање подршке тренутним студентима.

СТАНДАРД 9: КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА, ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА

Доступност квалитетних уџбеника, основне и помоћне литературе, као и адекватних библиотечких и информатичких ресурса, представља неопходан услов за успешно студирање и научноистраживачки рад на докторским студијама филозофије. Филозофски факултет и Одељење за филозофију континуирано раде на обезбеђивању и унапређењу ових ресурса, што се остварује доношењем и спровођењем одговарајућих општих аката на нивоу Факултета.

За обезбеђивање квалитета уџбеника и друге литературе, Факултет се ослања на релевантна правна акта Републике Србије и Универзитета у Београду, као што су Закон о уџбеницима («Службени гласник РС», бр. 68/15), Закон о библиотечно-информационој делатности («Службени гласник РС», бр. 52/11), Правилник о наставној литератури ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 140/08). На нивоу Филозофског факултета, ова област је регулисана документима као што су Правилник о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање (бр. 1016/1-VI/1, од 30.06.2011.), Општи акт о уџбеницима односно Правилник о издавачкој делатности (број 1429/1-VIII, од 09.10.2008. године, са анексима), и Правилник о раду библиотека (број 773/1-IX/1, од 28.06.2012. године, са анексима). У складу са овим документима, континуирано се анализира и оцењује квалитет уџбеника и других учила у погледу квалитета садржаја, структуре, стила и обима.

Праћење и обезбеђивање квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса део је и опште стратегије обезбеђивања квалитета на Факултету. Акционим планом за спровођење Стратегије обезбеђивања квалитета прописане су мере и индикатори унапређења ресурса неопходних за адекватно и савремено извођење наставе, унапређења услова учења, унапређења наставне и научне литературе, и рада библиотека и рачунарског центра.

9.1. Уџбеници и основна литература

За сваки предмет на докторским студијама филозофије у силабусима је јасно наведена обавезна и препоручена литература. С обзиром на природу докторских студија, акценат је на примарним изворима, класичним делима из релевантних филозофских дисциплина, као и на најновијим научним монографијама и чланцима из водећих домаћих и међународних часописа. Литература обухваћена у сваком студијском предмету унапред је позната и садржана у силабусима предмета који су објављени на сајту Факултета и доступни у библиотеци Одељења за филозофију.

- **Доступност литературе:**

- Уџбеници и друга литература набављају се у складу са Правилником о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање. Факултет пре почетка наставе обезбеђује у библиотекама уџбенике и другу литературу неопходну студентима за савладавање градива. За предмете за које није предвиђен уџбеник, обезбеђују се збирке текстова за спремање испита (хрестоматије, „ридери“, читанке).
- Студентима је највећи део основне литературе доступан путем Библиотеке Филозофског факултета (Семинарска библиотека Одељења за филозофију и Централна библиотека Факултета), као и путем Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић".
- Значајан део савремене научне литературе, посебно научни чланци, доступан је путем електронских база података на које је Универзитет у Београду претплаћен (KoBSON).
- Наставници често обезбеђују студентима и додатне материјале у електронској форми (нпр. скенирана поглавља, чланке који нису лако доступни).

- **Адекватност литературе:** Наставници су у обавези да обим обавезне литературе ускладе са коефицијентом оптерећења студената у савладавању наставне материје на датом предмету (број ЕСПБ), као и да систематски прате и оцењују квалитет уџбеника и друге наставне литературе са становишта

квалитета садржаја, структуре и обима. Литература која се користи у настави и за истраживачки рад је актуелна, релевантна за садржај предмета и истраживачке области докторских дисертација, и у складу је са савременим научним стандардима. Силабуси се редовно ажурирају како би укључили најновија и најзначајнија дела.

- **Уџбеничка литература аутора са Факултета:** Квалитет уџбеника и стручне литературе регулисан је Општим актом о уџбеницима, односно Правилником о издавачкој делатности Филозофског факултета. На основу овог акта наставници Одељења за филозофију, као и осталих одељења Филозофског факултета, могу да објављују уџбенике, монографије и остале публикације преко Центра за издавачку делатност Филозофског факултета. Наставници такође могу да објављују монографије и остале публикације преко Института за филозофију Филозофског факултета. У Прилогу 9.2 наведене су све монографије и уџбеници које су наставници на Одељењу за филозофију објавили, највећим делом у издању Института за филозофију Филозофског факултета у Београду, у периоду од 01.10.2021. до 30.09.2024. године (документ Прилог 9.2. Филозофија.docx). Однос броја ових публикација и броја наставника приказан је у документу Прилог 9.3. Филозофија.docx. Према подацима из Прилога 9.3, у наведеном периоду објављено је 10 уџбеника и монографија од стране наставника Одељења за филозофију, што у односу на 28 наставника (како је наведено у том прилогу) чини 0,36 публикација по наставнику.

9.2. Библиотечки ресурси

Библиотека Одељења за филозофију обезбеђује студентима докторских академских студија филозофије потребне библиотечке ресурсе и опрему неопходну за адекватно учење и рад на студијским предметима у оквиру студијског програма. Студентима су на располагању богати библиотечки фондови:

- **Семинарска библиотека Одељења за филозофију:** Располаже различитим типовима библиографске грађе (књигама, монографијама, уџбеницима, зборницима радова, енциклопедијама, часописима, докторским дисертацијама, магистарским тезама, мастер и дипломским радовима и

другим публикацијама), како на српском језику, тако и на страним језицима (енглеском, немачком, руском, мађарском, француском и другим). Посебну вредност носи фонд старих и ретких књига. Фонд се редовно допуњава новим издањима. Библиотеке набављају стручну литературу куповином, а на основу исказаних потреба наставног и научног особља. Фондови се повремено богате поклонима установа и појединаца, тако да библиотеке у своме саставу имају и више легата наших заслужних научника и јавних радника.

- **Централна библиотека Филозофског факултета:** Нуди велики избор књига и периодике из ширих друштвено-хуманистичких наука, као и приступ референтним издањима и лексикографској грађи.
- **Универзитетска библиотека "Светозар Марковић":** Као централна библиотека Универзитета у Београду, пружа приступ највећем фонду научне литературе у земљи, укључујући и ретке књиге, рукописе и архиве.
- **Електронски ресурси (KoBSON):** Студенти и наставници имају приступ великом броју међународних електронских база научних часописа и књига (нпр. JSTOR, EBSCO, ProQuest, SpringerLink, Oxford University Press Journals, Cambridge University Press Journals, итд.) путем Конзорцијума библиотека Србије за обједињену набавку (KoBSON). Овај приступ је од изузетног значаја за савремени научноистраживачки рад и израду докторских дисертација.

За претраживање библиотечких ресурса корисницима су на располагању класични лисни каталози (ауторски, предметни). Библиотека Одељења за Филозофију саставни је део Виртуелне библиотеке Србије, чиме је корисницима омогућено и претраживање грађе путем електронског каталога посредством програмског система COBISS.SR.

Библиотека и читаоница намењена студентима докторских студија филозофије налазе се на трећем спрату Филозофског факултета – спрату на ком се налази и Одељење за филозофију. Просторија читаонице смештена је у делу спрата који обезбеђује адекватне услове за рад и учење студената, наставног и ненаставног особља, попут мира, тишине, природног осветљења, проветрености и адекватне климе. Библиотека Одељења за филозофију је отворена за студенте током читавог дана, од 8:00 до 20:00 часова, док је читаоницу могуће користити од 8:00 до 22:00

часа. Сва питања значајна за коришћење библиотечких услуга регулисана су Правилником о раду библиотека Филозофског факултета у Београду.

Послове у Библиотеци Одељења за филозофију обављају запослени који испуњавају услове одређене законом и Правилником о систематизацији послова и радних места Филозофског факултета. Запослене у библиотекама поседују одговарајућу стручну спрему и редовно се усавршавају у складу са захтевима модерног библиотекарства. Запослене библиотекарке имају високу стручну спрему из друштвено-хуманистичких области, као и положен стручни испит за библиотекаре. Поред овога, библиотекарке имају лиценце потребне за рад у систему COBISS и континуирано се усавршавају у области наведеног система. Број запослених лица одговара потребама запослених и студената на Одељењу за филозофију, чиме се све потребне консултације, прикупљање и добављање потребне литературе реализује у адекватном временском року.

Студенти докторских академских студија филозофије се упознају са радним временом и начином рада у библиотеци и рачунарској учионици на различите начине: путем упутства доступног на сајту Факултета, приликом уписивања на Факултет, као и путем подршке особља запосленог у Библиотеци које им је увек на располагању. Библиотекари корисницима дају неопходна обавештења о библиотекама и посебним књижним фондовима, упознају их са основним изворима библиотечких информација, и са могућностима коришћења електронских каталога и база података домаћих и иностраних библиотека. Периодично се организују и обуке студената за коришћење могућности одељенске библиотеке.

Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса, као и структура и обим библиотечког фонда систематски се прате и периодично проверавају, на основу чега се предузимају мере за њихово унапређење. Међу задацима Комисије за библиотеке на Филозофском факултету истиче се и континуирано подстицање стручног усавршавања библиотечких радника и разматрање предлога за унапређење рада.

9.3. Информатички ресурси

Филозофски факултет располаже одговарајућом техничком и информатичком

опремом за савремено извођење наставе и савладавање градива. Није лако раздвојити информатичке ресурсе којима располаже Одељење за филозофију од ресурса целог Факултета, јер се ти ресурси деле и на располагању су наставницима и студентима свих одељења.

- **Рачунарска опрема:** У свим учионицама у којима се одвија настава за студенте филозофије инсталирана је опрема за презентацију наставних садржаја – рачунари и пројектори и друга средства за квалитетну реализацију наставе. Студентима су на располагању услужни рачунари у холовима Филозофског факултета, као и рачунарска учионица, која располаже потребним бројем рачунара са приступом Интернету преко академске мреже. Тиме је омогућен приступ базама података које су релевантне за научне и наставне сврхе. Студентима и запосленима доступни су библиотечки рачунари прикључени на академску мрежу, који омогућавају претраживање библиотечке грађе и других релевантних фондова.
- **Приступ интернету:** Свим студентима су омогућене и услуге рачунарског центра што подразумева отварање имејл налога, као и приступ различитим базама података које су релевантне за научне и наставне сврхе. Приступ интернету је обезбеђен путем факултетске мреже (жични и бежични).
- **Софтвер:** Факултет обезбеђује лиценцирани софтвер неопходан за рад (нпр. оперативни системи, канцеларијски пакети).
- **Информатичка подршка:** Студентима и наставницима је на располагању техничка подршка Рачунарског центра Факултета.

9.4. Адекватност ресурса

Постојећи уџбенички, библиотечки и информатички ресурси у великој мери задовољавају потребе студената докторских студија филозофије за квалитетно студирање и научноистраживачки рад. Приступ великом броју електронских база података (KoBSON) посебно је значајан. Ипак, увек постоји простор за даље унапређење, посебно у погледу набавке најновијих иностраних монографских публикација, континуираног обнављања рачунарске опреме и евентуално набавке специфичног софтвера за истраживања.

SWOT анализа за Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса

Snage (Strengths):

- **Постојање релевантних општих аката:** Успостављени правилници и правна акта на нивоу Факултета, Универзитета и Републике којима су прописане процедуре за праћење, унапређивање и евалуацију квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса. (+++)
- **Богат и разноврстан фонд Семинарске библиотеке Одељења за филозофију:** Библиотека располаже значајним обимом и разноврсном структуром библиотечке грађе (монографије, часописи, докторске дисертације, старе и ретке књиге) на српском и страним језицима, што омогућава квалитетно извођење наставе и истраживачки рад на докторским студијама. (+++)
- **Развој библиотечког фонда у складу са потребама студијског програма:** Набавка нових, савремених уџбеника и пратеће литературе врши се на основу исказаних потреба наставника и студената, што осигурава релевантност фонда. (+++)
- **Мотивисаност и посвећеност наставника осавремењивању литературе:** Наставници Одељења за филозофију континуирано прате развој својих научних области у свету и ажурирају литературу обухваћену предметима на докторским студијама. (+++)
- **Доступност електронских ресурса (KoBSON):** Приступ великом броју међународних електронских база научних часописа и књига путем KoBSON-а значајно унапређује могућности за научноистраживачки рад студената и наставника. (+++)
- **Поседовање значајних информатичких ресурса на нивоу Факултета:** Доступност рачунара, софтвера, интернет мреже, електронских облика часописа и друге литературе, сајта Филозофског факултета, портала „е-Индекс“, портала „Моја библиотека“ и других база података доприноси савременом и квалитетном реализовању наставе и рада студената. (++)
- **Развијена међубиблиотечка сарадња:** Могућност коришћења фондова

библиотека других одељења Филозофског факултета, Универзитетске библиотеке "Светозар Марковић", као и међубиблиотечка позајмица са другим библиотекама у Србији, проширује доступност литературе. (++)

- **Компетентност и подршка особља библиотеке:** Запослене у библиотеци поседују одговарајућу стручну спрему, лиценце за рад у систему COBISS и континуирано се усавршавају, пружајући адекватну подршку студентима и наставницима. (++)
- **Адекватно радно време библиотеке и читаонице:** Радно време је прилагођено потребама студената и наставника, омогућавајући довољно времена за рад и коришћење ресурса. (+)

Слабости (Weaknesses):

- **Мања заступљеност уџбеника у односу на другу врсту библиотечких јединица:** Иако је фонд богат, специфична уџбеничка литература за докторске студије (ако таква постоји у класичном смислу) може бити мање заступљена у односу на монографије и часописе. (+)
- **Тендерска процедура може утицати на брзину набавке библиотечких ресурса:** Процедуре јавних набавки понекад могу успорити набавку најновијих издања или пропуштање сајамских и других поуста. (++)
- **Репозиторијум електронских издања Факултета/Одељења још није довољно развијен:** Иако KoBSON пружа много, сопствени дигитални репозиторијум радова наставника, дисертација и друге грађе могао би бити богатији и систематичнији. (++)
- **Слабији темпо обнављања рачунарске и пратеће опреме:** Иако постоје ресурси, континуирано обнављање хардвера и софтвера представља стални изазов. (++)
- **Непокривеност свих учионица/простора за рад адекватним приступом Интернету и академској мрежи:** Могу постојати делови Факултета где је приступ интернету слабији или недоступан. (+++)
- **Непостојање студентских корисничких налога који омогућавају приступ академској мрежи преко личних рачунара у свим деловима Факултета:** Ово би олакшало студентима приступ базама података и

ресурсима са сопствених уређаја. (++)

- **Слабија доступност савремене литературе на страном језику у штампаном фонду Библиотеке Одељења:** Иако KoBSON покрива много, специфичне новије монографије на страним језицима које нису доступне електронски могу недостајати у физичком фонду. (++)

Прилике (Opportunities):

- **Доступност референтних база података часописа, уџбеника и других извора литературе:** Континуирано проширивање понуде електронских извора путем KoBSON-а и других иницијатива. (+++)
- **Развој образовних софтвера и других образовних пакета и материјала:** Могућност коришћења и развоја дигиталних образовних материјала за унапређење наставних активности путем информационо-комуникационих технологија. (+++)
- **Развој међубиблиотечке сарадње са иностраним универзитетским библиотекама:** Успостављање директније сарадње са библиотекама водећих светских универзитета ради размене публикација или приступа специфичним колекцијама. (+++)
- **Улагање у дигитализацију постојећег библиотечког фонда:** Посебно дигитализација старијих и ретких издања, као и докторских дисертација одбрањених на Одељењу, чиме би се повећала њихова доступност и очување. (+++)

Претње (Threats):

- **Недовољан ниво улагања државе у образовну и научно-истраживачку делатност:** Ово се посебно рефлектује на могућност набавке нове литературе, обнављања библиотечких фондова и рачунарске опреме. (+)
- **Опасност од уништења делова постојећег фонда:** Услед прекомерног коришћења грађе која је стара и доступна у малом броју примерака, или услед неадекватних услова чувања. (+)

Предлози мера за унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса (Стандард 9)

На основу спроведене SWOT анализ, предлажу се следеће мере:

1. Унапређење доступности и ажурности библиотечког фонда (адресира W9.1, W9.2, W9.7; користи O9.1, O9.3, O9.4; ублажава T9.1, T9.2):

- **Мера 9.12.1:** Континуирано пратити потребе наставника и студената докторских студија за најновијом научном литературом и активно радити на набавци кључних монографија и часописа, посебно иностраних издања која нису доступна путем KoBSON-а.
- **Мера 9.12.2:** Интензивирати напоре на дигитализацији вредног дела постојећег фонда Семинарске библиотеке Одељења за филозофију, са фокусом на докторске дисертације одбрањене на Одељењу и ретка издања, како би се повећала њихова доступност и обезбедило дугорочно чување. (Пример добре праксе: Многи универзитети имају дигиталне репозиторијуме докторских дисертација).
- **Мера 9.12.3:** Размотрити могућности за успостављање формалније сарадње са библиотекама релевантних иностраних универзитета ради размене публикација или омогућавања приступа специфичним дигиталним колекцијама.
- **Мера 9.12.4:** У сарадњи са управом Факултета, тражити начине за превазилажење ограничења наметнутих тендерским процедурама како би се омогућила бржа и ефикаснија набавка литературе, укључујући и коришћење сајамских и других попушта.

2. Побољшање информатичких ресурса и подршке (адресира W9.4, W9.5, W9.6; користи O9.2; ублажава T9.1):

- **Мера 9.12.5:** Радити на обезбеђивању стабилног и брзог приступа интернету и академској мрежи у свим просторијама Факултета које користе студенти и наставници докторских студија, укључујући читаонице и кабинете.
- **Мера 9.12.6:** Залагати се за развој система корисничких налога који би

студентима омогућили приступ академској мрежи и електронским ресурсима Факултета (нпр. KoBSON, интерне базе) и преко њихових личних рачунара, не само са факултетских рачунара.

- **Мера 9.12.7:** Континуирано улагати у осавремењивање рачунарске опреме у учионицама, библиотекама и рачунарским центрима, као и у набавку лиценци за релевантан софтвер (нпр. библиографски алати, софтвер за квалитативну анализу, антиплагијат софтвер).
- **Мера 9.12.8:** Обезбедити континуирану обуку и усавршавање наставника и студената докторских студија за ефикасније и квалитетније коришћење доступних информатичких ресурса и информационо-комуникационих технологија у образовне и истраживачке сврхе. (Пример добре праксе: Редовне радионице о коришћењу KoBSON-а, библиографских алата, основама дигиталне хуманистике).

3. Развој сопствених дигиталних ресурса (адресира W9.3; користи O9.2, O9.4):

- **Мера 9.12.9:** Интензивирати рад на развоју и попуњавању дигиталног репозиторијума Факултета/Универзитета, са посебним фокусом на уношење докторских дисертација, мастер радова, као и научних радова наставника Одељења за филозофију, чиме би се повећала видљивост и доступност резултата научног рада.

СТАНДАРД 10: КВАЛИТЕТ УПРАВЉАЊА ВИСОКОШКОЛСКОМ УСТАНОВОМ И КВАЛИТЕТ НЕНАСТАВНЕ ПОДРШКЕ

Квалитет управљања Филозофским факултетом и квалитет ненаставне подршке која се пружа студентима и запосленима од суштинског су значаја за успешно функционисање установе и остваривање њене образовне и научне мисије. Овај стандард обухвата организациону структуру, надлежности органа, рад стручних служби, као и механизме за праћење и унапређење квалитета у овим доменима.

10.1. Организација и управљање

Филозофски факултет Универзитета у Београду послује у складу са важећим законским и подзаконским прописима Републике Србије, прописима Универзитета у Београду, као и општим и посебним актима који се доносе на нивоу Факултета. Кључни документ који уређује организацију и управљање је Статут Филозофског факултета.

Органи Факултета:

Статутом Филозофског факултета прецизно су дефинисане надлежности и одговорности органа Факултета. Органи Факултета су:

1. **Орган управљања (Савет Факултета):** Савет Факултета броји 27 чланова. Поступак избора чланова Савета дефинисан је Статутом (члан 212). Рад Савета уређен је Пословником о раду Савета Филозофског факултета. Савет доноси Статут, одлучује о пословању, усваја финансијски план и извештај о пословању, бира и разрешава декана, и врши друге послове у складу са Законом и Статутом.
2. **Орган пословођења (Декан):** Декан организује и води пословање Факултета, представља и заступа Факултет, предлаже акте Савету и Наставно-научном већу, стара се о извршавању одлука органа Факултета и врши друге послове утврђене Законом и Статутом (члан 202). Декану у раду помажу три продекана из реда наставника (за наставу, за науку и за финансијско-

материјалне послове) и један студент продекан. Надлежности и одговорности органа пословођења регулисане су Статутом.

3. Стручни органи Факултета:

- **Наставно-научно веће (Веће):** Највиши стручни орган одговоран за реализацију научног и наставног рада на Факултету. Декан је председник Наставно-научног већа по функцији. Веће одлучује о питањима наставне и научне делатности, предлаже студијске програме, бира наставнике и сараднике, одлучује о додели научних назива, и врши друге послове у складу са Статутом.
- **Изборно веће:** Одлучује о предлозима за избор у звања наставника.
- **Већа одељења, већа катедри, већа наставних и научних јединица:** Стручна тела на нижим организационим нивоима која се баве питањима из свог делокруга.

4. Студентски парламент: Орган преко којег студенти Факултета остварују своја права и штите своје интересе, у складу са Законом и Статутом.

Организационе јединице Факултета:

Факултет чине следеће организационе јединице:

- Научно-наставне јединице (одељења)
- Наставне јединице (центри, кабинети)
- Научне јединице (институти, центри)
- Административно-стручне јединице (Одељење заједничких служби)

Координацију и контролу рада организационих јединица Факултета спровode органи управљања и стручни органи Факултета у складу са својим надлежностима дефинисаним Статутом.

Одељење за филозофију је организациона јединица Факултета која обезбеђује извршавање научно-наставних задатака у области филозофије. Одељењем руководи управник. У оквиру Одељења за филозофију организовани су следећи семинари са циљем координисања наставног и научног рада:

1. Семинар за логику, епистемологију и филозофију науке
2. Семинар за историју филозофије
3. Семинар за етику, естетику и филозофију политике

Сваким семинаром руководи шеф семинара.

10.2. Квалитет ненаставне подршке

За успешно функционисање Факултета и подршку наставном и научном процесу, као и студентима, од изузетног је значаја рад **Одељења заједничких служби**. Ово одељење обавља административно-стручне, техничке и помоћне послове и чине га:

- Одсек за правне, кадровске и административне послове
- Одсек за материјално-финансијско пословање
- Одсек за набавке
- Одсек за студентске послове
- Одсек за техничке послове
- Рачунарско-документациони центар

Одељење заједничких служби обједињује и координира рад свих одсека и центара, води бригу о административном и финансијском пословању, раду са студентима, одржавању зграде Факултета и обезбеђењу потребне техничке и друге документације, те предузима мере ради унапређења свих послова у оквиру своје делатности. Радом Одељења заједничких служби руководи секретар Факултета. На Факултету је у оквиру различитих служби запослено укупно 90 ненаставних радника који обављају правне, административне, кадровске, финансијске, техничке и друге послове.

Квалитет ненаставне подршке, укључујући рад библиотека и информатичких ресурса, детаљније је обрађен у оквиру Стандарда 9.

10.3. Праћење и унапређење квалитета управљања и ненаставне подршке

Праћење и оцењивање квалитета организације и управљања Факултетом, као и рада ненаставних служби, представља сталну активност. Ови процеси се спроводе путем:

- **Анкетирања запослених и студената:** Факултет спроводи периодичне анкете којима се вреднује рад управе, стручних служби и општи услови рада.

- **Годишњих извештаја о раду Факултета:** Ови извештаји обухватају и анализу рада органа управљања и служби.
- **Анализе на седницама органа Факултета:** На основу спроведених анализа, органи управљања (Савет Факултета) и орган пословођења (Декан) доносе мере за унапређење рада организационих јединица и појединаца. Мере се доносе у виду одлука, налога за рад, појединачних решења и обавезујућих инструкција.

Декан утврђује потребе за ангажовањем ненаставног особља, са циљем да се рад и пословање Факултета одвија континуирано, ефикасно и рационално.

Наставници, ненаставно особље, студенти Факултета и шира јавност имају могућност да у континуитету прате и оцењују рад и деловање управљачког, наставног и ненаставног особља путем јавно доступних информација, извештаја и увида у рад органа Факултета.

Усавршавање управљачког и ненаставног особља:

- **Управљачко особље:** Образовање и усавршавање управљачког особља остварује се кроз учешће њихових представника на стручним скуповима, семинарима и тренинзима, у земљи и иностранству (нпр. семинари у организацији Универзитета у Београду у вези са применом Болоњске декларације, иностране конференције и семинари).
- **Ненаставно особље:** Ненаставно особље Факултета има прилике за професионално усавршавање и образовање на интерним семинарима и тренинзима, као и кроз похађање специјализованих екстерних семинара из одговарајућих области рада (нпр. COBISS обуке за библиотекаре, семинари из области финансија и рачуноводства, јавних набавки, противпожарне заштите и кадровских послова).

Резултати вредновања рада управе и служби од стране студената и наставника (за 2023/2024. годину):

Према подацима из студентске евалуације рада Факултета (Прилог 10.1), просечне оцене су биле: управа Факултета 2,82; студентске службе 3,20; секретари одељења 3,20; библиотеке 3,97; рачунарски центар 3,19; студентске организације 2,30; услови рада 3,41; интернет страница Факултета 4,32. Укупна просечна оцена рада

Факултета од стране студената износи 3,46. Није било статистички значајнијих разлика у проценама студената различитих студијских група.

У евалуацији рада Факултета од стране наставника (Прилог 10.1), просечне оцене су биле: управа 3,40; службе Факултета 4,11; секретари 4,87; библиотекари 4,95; услови рада 4,73. Наставници највишу оцену дају раду библиотекара и секретара одељења, а најнижу раду управе Факултета. Укупна просечна оцена рада Факултета од стране наставника износи 3,75. Није било статистички значајних разлика у оцени рада Факултета од стране наставника различитих студијских група.

10.4. Планирање и контрола

SWOT анализа за Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Снаге (Strengths):

- **Јасно дефинисане надлежности органа Факултета:** Статутом Филозофског факултета прецизно су дефинисане надлежности и одговорности органа управљања, органа пословођења и стручних органа. (++)
- **Континуирана евалуација рада Факултета и квалитета управљања:** Постоје механизми за континуирано праћење и евалуацију рада установе, укључујући анкетирање студената и запослених. (+++)
- **Укљученост наставника и студената у процесе управљања и одлучивања:** Наставници и студенти учествују у раду стручних органа и Студентског парламента, чиме се обезбеђује њихова партиципација. (+)
- **Добра усаглашеност и правовремено деловање служби за ненаставну подршку:** У већини случајева, службе Факултета ефикасно сарађују и обављају своје послове. (++)
- **Адекватно управљање на нивоу Одељења:** Квалитет рада и функционисања Одељења за филозофију обезбеђен је адекватним управљањем на нивоу Одељења. (++)
- **Доступност информација о раду служби и органа управљања:** Информације релевантне за рад Факултета су доступне запосленима и студентима. (++)
- **Високе оцене рада библиотекара и секретара одељења од стране наставника:** Наставници посебно позитивно вреднују рад ових служби. (+++)

Слабости (Weaknesses):

- **Недовољно посвећивање пажње мерама унапређивања рада Факултета након евалуација:** Иако се евалуације спроводе, потребно је систематскије дефинисати и пратити примену мера за унапређење на основу добијених резултата. (++)
- **Преоптерећеност служби и ненаставног кадра администрацијом:** Ово може утицати на недостатак времена и мотивације за перманентно

стручно усавршавање и проактивно деловање. (++)

- **Преоптерећеност наставног особља административним пословима:** Поред наставних и научних обавеза, административни послови додатно оптерећују наставнике. (++)
- **Повремени изостанак координације рада служби и правовременог информисања запослених:** У одређеним ситуацијама може доћи до пропуста у координацији и информисању о задацима. (+)
- **Ниже оцене рада управе Факултета од стране студената и наставника у односу на друге службе:** Резултати анкета указују на простор за унапређење у перцепцији рада управе. (--)

Прилике (Opportunities):

- **Подстицање сталног стручног усавршавања запослених у стручним службама:** Искористити постојеће и креирати нове могућности за усавршавање ненаставног особља, посебно у областима информационих технологија, комуникације и савремених административних пракси. (++)
- **Развијање управљачких капацитета у високообразовним институцијама:** Учешће руководства Факултета на обукама и семинарима посвећеним савременом управљању у високом образовању. (+++)
- **Унапређење интерне комуникације и транспарентности:** Коришћење савремених алата за интерну комуникацију и већа транспарентност у доношењу одлука могу побољшати задовољство запослених и студената. (++)
- **Дигитализација административних процеса:** Увођење савремених софтверских решења за студентску службу, финансије и друге административне послове може повећати ефикасност и смањити оптерећење запослених. (+++)

Претње (Threats):

- **Недостатак мотивације ненаставног особља за унапређивање квалитета рада:** Услед преоптерећености или других фактора, може доћи до смањења мотивације за додатно ангажовање на унапређењу процеса. (+)
- **Недовољно одвајање средстава за финансирање високог образовања од стране ресорног министарства:** Ограничена

финансијска средства могу утицати на могућности за усавршавање особља, модернизацију служби и побољшање услова рада. (++)

- **Честе промене законске регулативе:** Измене закона и подзаконских аката могу захтевати стална прилагођавања у раду служби и органа управљања, што може довести до додатног оптерећења. (-)

Предлози мера за унапређење квалитета управљања високошколском установом и квалитета ненаставне подршке (Стандард 10)

На основу спроведене SWOT анализе и ваших сугестија, предлажу се следеће мере:

1. Унапређење рада органа управљања и пословођења (адресира W10.1, W10.5; користи O10.2, O10.3):

- **Мера 10.12.1:** Донети конкретне мере за унапређење рада органа управљања и пословођења на основу резултата евалуација и самовредновања, са јасно дефинисаним активностима, носиоцима и роковима.
- **Мера 10.12.2:** Побољшати интерну комуникацију и транспарентност у раду органа управљања и пословођења, редовним информисањем запослених и студената о донетим одлукама и планираним активностима.

2. Унапређење квалитета рада и ефикасности ненаставних служби (адресира W10.2, W10.3, W10.4; користи O10.1, O10.4; ублажава T10.1):

- **Мера 10.12.3:** Донети мере за унапређење квалитета рада служби у складу са резултатима студентске и наставничке евалуације, са фокусом на области које су добиле ниже оцене.
- **Мера 10.12.4:** Обезбедити услове за имплементацију предложених мера за унапређење рада служби Факултета, укључујући и евентуалну реорганизацију или бољу расподелу послова како би се смањила преоптерећеност.
- **Мера 10.12.5:** Обезбедити континуирано стручно усавршавање ненаставног особља, посебно у области информационих и комуникационих технологија, савремених административних процедура и комуникацијских вештина.
- **Мера 10.12.6:** Радити на побољшању координације између различитих служби и обезбедити правовремено информисање запослених о задацима и процедурама.

3. Побољшање услова рада и ресурса (ублажава T10.2):

- **Мера 10.12.7:** У сарадњи са надлежним институцијама, континуирано радити на обезбеђивању адекватних финансијских и материјалних услова за рад свих служби и органа Факултета.

СТАНДАРД 11: КВАЛИТЕТ ПРОСТОРА И ОПРЕМЕ

За извођење студијског програма докторских академских студија филозофије обезбеђени су одговарајући просторни услови и опрема, у складу са потребама наставног и научноистраживачког процеса. Филозофски факултет континуирано ради на одржавању и унапређењу расположивих просторних и материјално-техничких ресурса.

11.1. Просторни капацитети

Филозофски факултет Универзитета у Београду располаже са два објекта за обављање своје делатности:

- **Нова зграда Филозофског факултета:** Чика Љубина 18-20, површине 14.792,27 m².
- **Стара зграда Филозофског факултета:** Студентски трг 1, површине 4.061,31 m².
Укупна површина коју Факултет користи износи 18.853,58 m².

Укупан капацитет простора намењеног извођењу наставе износи **2389 места**, распоређених у:

- 4 амфитеатра
- 25 слушаоница
- 8 учионица

Поред наведених просторија за наставу, Факултет располаже и компјутерским лабораторијама/учионицама, богатим библиотечким простором (Централна библиотека и семинарске библиотеке одељења, укључујући и Библиотеку Одељења за филозофију), читаоницама, кабинетима за наставнике, просторијама за рад стручних служби и другим помоћним простором.

За потребе студената докторских студија филозофије, посебно су значајни простори Семинарске библиотеке Одељења за филозофију и припадајуће читаонице, које се налазе на трећем спрату зграде Факултета (Чика Љубина 18-20), где је смештено и само Одељење. Ови простори су прилагођени за студијски и истраживачки рад,

обезбеђујући мир, тишину и адекватне услове за учење.

11.2. Опрема

Одељење за филозофију и Филозофски факултет поседују одговарајућу техничку и информатичку опрему неопходну за савремену реализацију наставног и научноистраживачког рада на докторским студијама.

- **Опрема за извођење наставе:** Све учионице и амфитеатри у којима се одвија настава за студенте филозофије опремљене су рачунарима и LCD пројекторима. Поред тога, доступне су и електронске табле са пројектором и друга аудио-визуелна средства која омогућавају квалитетну презентацију наставних садржаја.
- **Рачунарска опрема за студенте:** Студентима су на располагању рачунарске учионице са приступом интернету, као и рачунари у библиотекама.
- **Библиотечка опрема:** Библиотека Одељења за филозофију и Централна библиотека Факултета опремљене су за чување и коришћење обимног књижног фонда.
- **Рачунарска мрежа:** На Факултету је развијена рачунарска мрежа која омогућава наставницима и студентима приступ интернету, електронским базама података, међународним часописима и другој релевантној литератури.

11.3. Адекватност простора и опреме

Постојећи просторни капацитети и опрема Филозофског факултета у великој мери задовољавају потребе извођења докторских студија филозофије. Студентима су на располагању адекватне учионице, читаонице и библиотечки фондови. Техничка опремљеност омогућава примену савремених метода наставе и приступ неопходним информационим ресурсима.

Континуирано се улажу напори у одржавање и модернизацију простора и опреме, у складу са финансијским могућностима Факултета.

SWOT анализа за Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Снаге (Strengths):

- **Довољни укупни просторни капацитети Факултета:** Факултет располаже значајном укупном површином и бројем места за извођење наставе. (+++)
- **Адекватна основна опремљеност за извођење наставе:** Учионице су опремљене рачунарима и LCD пројекторима. (++)
- **Доступност рачунарских учионица студентима:** Студенти имају на располагању рачунарске учионице са приступом интернету. (++)
- **Богат библиотечки фонд Одељења за филозофију и Факултета:** Студентима је доступан велики број књига, часописа и других публикација. (++) *(Ово је већ детаљно обрађено у Стандарду 9, али је релевантно и овде).*

Слабости (Weaknesses):

- **Неадекватна искоришћеност просторних капацитета у односу на укупну површину и број студената/запослених:** Могуће је да одређени простори нису оптимално искоришћени или да постоји потреба за бољом организацијом коришћења простора. (++)
- **Слаба Wi-Fi мрежа у неким просторијама Факултета:** Недовољна покривеност или капацитет бежичне интернет мреже може отежавати рад студената и наставника. (+).
- *(Овде можемо додати и друге слабости ако их идентификујете, нпр. недостатак специфичне опреме за истраживања у филозофији, потреба за реновирањем одређених просторија, недостатак адекватних капацитета за индивидуални рад докторанада итд.).*

Прилике (Opportunities):

- **Укључивање у националне и међународне пројекте у циљу обезбеђивања средстава за набавку опреме:** Аплицирање за пројекте који омогућавају набавку савремене истраживачке и наставне опреме, укључујући ИТ опрему и софтвер. (++)
- **Модернизација и адаптација постојећих простора:** Искористити могућности за реновирање и адаптацију просторија како би боље одговарале

потребама савремене наставе и истраживачког рада на докторским студијама (нпр. креирање наменских простора за рад докторанада, опремање "smart" учионица). (+)

- **Унапређење енергетске ефикасности зграда:** Пројекти усмерени на побољшање енергетске ефикасности могу донети уштеде и побољшати услове рада. (+)

Претње (Threats):

- **Проблем у обезбеђивању финансијских средстава:** Недостатак континуираних и довољних финансијских средстава од стране оснивача или из других извора за одржавање, реновирање простора и набавку нове опреме. (++)
- **Застаревање опреме:** Брзо технолошко застаривање рачунарске и друге опреме захтева стална улагања у обнављање. (++)
- **Непредвиђени трошкови одржавања објеката:** Старост зграда може довести до већих и непредвиђених трошкова одржавања. (+)

Предлози мера за унапређење квалитета простора и опреме (Стандард 11)

На основу спроведене SWOT анализе и ваших сугестија, предлажу се следеће мере:

1. Континуирано побољшање квалитета простора и опреме (адресира W11.1, W11.2; користи O11.1, O11.2; ублажава T11.1, T11.2):

- **Мера 11.12.1:** Израдити дугорочни план за одржавање, адаптацију и модернизацију просторних капацитета Факултета, са посебним освртом на потребе докторских студија (нпр. простори за индивидуални и групни истраживачки рад студената, кабинети за менторе).
- **Мера 11.12.2:** Континуирано инвестирати у неопходну техничку и информатичку опрему потребну за реализацију наставе (укључујући и онлајн наставу ако је релевантно), научноистраживачки рад и рад стручних служби, у складу са финансијским могућностима и приоритетима.
- **Мера 11.12.3:** Радити на побољшању покривености и капацитета Wi-Fi мреже у свим просторијама Факултета.
- **Мера 11.12.4:** Размотрити и реализовати климатизацију већег броја учионица и кабинета како би се побољшали услови за рад током свих годишњих доба.

2. Обезбеђивање средстава за унапређење простора и опреме (користи O11.1; ублажава T11.1):

- **Мера 11.12.5:** Активно тражити могућности за финансирање унапређења простора и опреме кроз националне и међународне пројекте, донације и друге изворе.

3. Оптимизација коришћења постојећих ресурса (адресира W11.1):

- **Мера 11.12.6:** Спровести анализу искоришћености постојећих просторних капацитета и размотрити могућности за њихову ефикаснију расподелу и коришћење, како би се максимално изашло у сусрет потребама свих студијских програма, укључујући и докторске студије.

СТАНДАРД 13: УЛОГА СТУДЕНАТА У САМОВРЕДНОВАЊУ И ПРОВЕРИ КВАЛИТЕТА

Укључивање студената у процесе самовредновања и провере квалитета представља важан аспект обезбеђивања и унапређења квалитета високог образовања. На Филозофском факултету, па тако и на Одељењу за филозофију, препознаје се значај активне улоге студената, укључујући и студенте докторских студија, у овим процесима. Квалитет студија се посматра као резултат заједничког ангажовања наставника и студената, те се подстиче интензивна размена и сарадња у праћењу, проверавању и развијању квалитета.

13.1. Укључивање студената у самовредновање и проверу квалитета

Студенти докторских студија филозофије учествују у самовредновању и провери квалитета кроз различите формалне и неформалне механизме:

- **Континуирана евалуација квалитета наставе и студијског програма:**
 - **Студентске анкете:** На крају сваког семестра, Факултет спроводи анкетирање студената о квалитету педагошког рада наставника и сарадника, као и о другим аспектима наставног процеса и услова студирања. Инструмент који се користи у студентској евалуацији педагошког рада на докторским студијама састоји се од 10 тврдњи које се односе на наставнике и наставни рад, где студенти дају оцене на скали од 1 до 5. Резултати анкетирања су јавно доступни и укључују се у укупну оцену самовредновања, као и у оцене квалитета студијских програма. Оцене педагошког рада наставника служе унапређивању њиховог рада, а чине и један од елемената који се узимају у обзир приликом избора у наставна звања.
 - **Интерне евалуације на нивоу предмета:** Поред анкета на нивоу Факултета, наставници на појединим предметима могу користити и

интерне евалуационе формуларе или друге методе за прикупљање повратних информација од студената о конкретном предмету.

- **Усмени облици евалуације:** Разговори наставника са докторандима, како индивидуални (посебно у оквиру менторског рада и консултација) тако и групни, представљају важан извор података о позитивним и негативним аспектима студијског програма и наставе, и пружају могућност студентима да предлажу начине реализације наставе, оцењивања и друго.
- **Учешће у раду органа и тела Факултета и Одељења:**
 - Студенти, укључујући и представнике студената докторских студија, имају своје представнике у Студентском парламенту Филозофског факултета, који је надлежан за заштиту права и интереса студената.
 - Представници студената имају могућност да учествују у раду Наставно-научног већа Факултета и Већа Одељења за филозофију када се разматрају питања од значаја за студенте, и да износе своје ставове и предлоге.
- **Активности студентских организација:**
 - Клуб студената филозофије и друге студентске организације представљају платформу за артикулисање студентских интереса и иницијатива за унапређење квалитета студија.
- **Укључивање у реформу студијског програма:** Сугестије и мишљења студената узимају се у обзир приликом периодичних ревизија и реформи студијског програма докторских студија.
- **Анализа ефикасности студирања и подршка научноистраживачком раду:** Повратне информације студената су важне и приликом анализе ефикасности студирања, услова за научноистраживачки рад и мобилност.

13.2. Компетенције студената за учешће у самовредновању

Студенти докторских студија филозофије, током свог претходног школовања (основне и мастер студије), често су већ имали прилике да се упознају са процесима евалуације и да развијају компетенције у области праћења и вредновања квалитета програма, наставе и рада наставника. Сам студијски програм докторских студија,

кроз методолошке курсеве и захтеве за критичким приступом, додатно унапређује ове компетенције. Познавање са наставницима и отворена комуникација на Одељењу омогућавају студентима да слободније изразе своја размишљања о квалитету студијског програма.

13.3. Коришћење резултата студентског вредновања

Филозофски факултет и Одељење за филозофију посматрају резултате студентских евалуација и других облика самовредновања као основу за напредак и развој. Резултати студентских анкета о педагошком раду наставника су јавно доступни (нпр. кроз збирне извештаје Комисије за обезбеђивање квалитета) и разматрају се на седницама Одељења и Наставно-научног већа. На основу уочених недостатака или сугестија студената, предлажу се и спроводе мере за унапређење наставног процеса и услова студирања.

Ипак, како је наведено и у другим деловима овог извештаја (Стандард 4 и Стандард 5), низак одзив студената докторских студија на формалним анкетама представља изазов. Такође, потребно је даље развијати и систематизовати механизме и поступке коришћења резултата свих видова евалуације за континуирано унапређивање квалитета студијског програма.

SWOT анализа за Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

Снаге (Strengths):

- **Развијене компетенције студената ДАС за евалуацију:** Студенти докторских студија филозофије током претходног школовања и кроз сам докторски програм стичу знања и вештине релевантне за праћење и вредновање квалитета. (++)
- **Разноврсне прилике за формално и неформално вредновање:** Постојање редовних анкета, могућност директне комуникације са наставницима, менторима и руководиоцем студија. (++)
- **Дугогодишње познанство студената и наставника:** Омогућава отворенију и слободнију размену мишљења о квалитету студијског програма. (++)
- **Јавна доступност резултата анкета:** Резултати студентских евалуација су јавно доступни и укључују се у укупну оцену вредновања. (++)

Слабости (Weaknesses):

- **Недовољно системски приступ унапређењу педагошког рада на основу резултата самовредновања:** Унапређења се често заснивају на активностима појединачних наставника, а мање на систематизованом приступу на нивоу Одељења/Факултета. (++)
- **Неспремност одређеног броја студената за учешће у (електронској) евалуацији:** Низак одзив студената докторских студија на формалним анкетама умањује репрезентативност добијених података. (--) *(Ово је констатовано и у другим стандардима).*

Прилике (Opportunities):

- **Развијање сарадње са другим одељењима на Факултету:** Размена искустава у погледу метода и пракси укључивања студената у самовредновање студијских програма. (++)
- **Осмишљавање разноврсних приступа евалуацији у сарадњи са студентима:** Укључивање студената докторских студија у дизајнирање и спровођење процеса евалуације, укључујући и квалитативне методе. (+++)

- **Организовање алумни организације:** Формирање алумни организације дипломираних студената докторских студија филозофије допринело би континуираном праћењу студентских процена о квалитету програма и након завршетка студија. (++)

Претње (Threats):

- **Недовољно развијени механизми и поступци коришћења резултата евалуације:** Недостатак јасних процедура за систематско коришћење резултата евалуације за конкретна унапређења квалитета студијског програма. (+++)
- **Оптерећеност студената и наставника другим обавезама:** Спремност за додатно ангажовање у процесу самоевалуације може бити умањена услед других академских и професионалних обавеза. (++)

Предлози мера за унапређење улоге студената у самовредновању и провери квалитета (Стандард 13)

На основу спроведене SWOT анализе и ваших сугестија, предлажу се следеће мере:

1. Оснаживање студената за учешће у обезбеђивању квалитета (адресира W13.2; користи O13.1, O13.2):

- **Мера 13.12.1:** Додатно оснаживати студенте за укључивање у активности обезбеђивања квалитета кроз пружање разноврсних прилика за препознавање значаја њихове улоге у самовредновању докторског студијског програма (нпр. кроз уводна предавања, информативне материјале, радионице).
- **Мера 13.12.2:** Проналазити нове начине за подстицање докторанада и њихово веће укључивање у процес самовредновања и уобличавања студијског програма, укључујући и активније учешће у раду студентских представничких тела.

2. Унапређење механизма евалуације и коришћења резултата (адресира W13.1, T13.1; користи O13.2):

- **Мера 13.12.3:** Развијати и јасно дефинисати механизме, процедуре и поступке коришћења резултата свих видова студентске евалуације за конкретно унапређивање квалитета докторског студијског програма филозофије. Осигурати да се предложене мере спроводе и да се прате њихови ефекти.
- **Мера 13.12.4:** Осмишљавати нове начине евалуације студијског програма докторских академских студија филозофије, укључујући и поступке који се заснивају на квалитативној методологији (нпр. фокус групе, дубински интервјуи са студентима).
- **Мера 13.12.5:** Континуирано унапређивати квалитет инструмената за прикупљање података (анкета) и ефикасност процеса анкетирања како би се повећао одзив и релевантност добијених података.

3. Јачање сарадње студената и наставника у процесима обезбеђивања квалитета (користи O13.2):

- **Мера 13.12.6:** Размотрити могућност да студенти докторских студија

филозофије буду укључени као коаутори или консултанти у процесу осмишљавања и реализације истраживања квалитета студијског програма, наставног процеса и рада наставника.

4. Развој алумни мреже (користи O13.3):

- **Мера 13.12.7:** Иницирати или подржати оснивање алумни организације дипломираних студената докторских студија филозофије ради континуираног праћења њихових искустава и сугестија за унапређење програма.

СТАНДАРД 14: СИСТЕМАТСКО ПРАЋЕЊЕ И ПЕРИОДИЧНА ПРОВЕРА КВАЛИТЕТА

Систематско праћење и периодична провера квалитета на Филозофском факултету у Београду спроводи се у складу са одговарајућим општим правним актима и интерним актима Факултета. Ови процеси су кључни за одржавање и унапређење квалитета свих аспеката рада Факултета, укључујући и докторске студије филозофије.

14.1. Механизми за праћење и проверу квалитета

Филозофски факултет је успоставио систем за обезбеђивање квалитета који се темељи на:

- **Стратегији обезбеђивања квалитета:** Овим документом утврђен је начин и поступак самовредновања студија, студијских програма, рада наставног и ненаставног особља и услова рада, као део стратегије Факултета за праћење, обезбеђивање, унапређење и развој квалитета. Стратегија чини основу за израду акционих планова у овој области.
- **Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновању и Правилнику о стандардима и поступцима за обезбеђивање квалитета и самовредновање.**
- **Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање:** Ово тело, дефинисано Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета, има значајну улогу у обезбеђивању и унапређењу рада Факултета. У раду Комисије активно учествују и делегирани представници Одељења (у овом случају, представници Одељења за филозофију би требало да учествују у раду комисије када се разматрају питања релевантна за докторске студије филозофије). Комисија организује, контролише и унапређује рад на:
 - Спровођењу утврђених стандарда и поступака за оцењивање квалитета.
 - Обезбеђивању услова и инфраструктуре за редовно, систематско прикупљање и обраду података потребних за оцену квалитета у свим

областима које су предмет самовредновања.

- Обезбеђивању података потребних за упоређивање са другим сродним високошколским установама у погледу квалитета.
- Обављању периодичне провере и самовредновања нивоа квалитета, у оквиру којих сагледава спровођење утврђене стратегије и поступака обезбеђења квалитета, као и достизање жељених стандарда квалитета.
- **Укључивање студената:** Студентски представници су чланови Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање и укључени су у доношење и спровођење Правилника и Стратегије за обезбеђивање квалитета. На тај начин они учествују у процесу самовредновања кроз спровођење активности усмерених на обезбеђивање и оцену квалитета студијског програма, наставе, ефикасности студирања, рада стручних служби, итд.
- **Извештавање:** Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање најмање једном годишње извештава Наставно-научно веће о стању на подручју обезбеђивања и унапређивања квалитета.

Одељење за филозофију, као саставни део Факултета, активно је укључено у процес систематског и континуираног прикупљања потребних информација неопходних за осигурање квалитета и учествује у периодичним проверама у свим областима обезбеђивања квалитета које организује Факултет.

Наставници Одељења за филозофију активно су укључени у процес спровођења интерних и екстерних провера квалитета у циљу акредитације, надзора или реакредитације високошколске установе и студијских програма. Они, у сарадњи са Факултетом, раде на обезбеђивању података потребних за упоређивање са другим сродним високошколским установама у погледу квалитета и раде на успостављању и одржавању међународне сарадње са сродним факултетима и универзитетима.

14.2. Поступци праћења и провере квалитета

Поступак периодичног самовредновања и провере нивоа квалитета рада који спроводи Факултет обухвата:

- **Проверу спровођења стратегије и поступака за обезбеђивање**

квалитета.

- **Проверу достизања жељених стандарда квалитета.**
- **Прикупљање повратних информација:** У поступку самовредновања узимају се у обзир повратне информације до којих се долази анкетирањем наставника, сарадника, ненаставног особља, активних и дипломираних студената Факултета, као и анкетирањем послодаваца.
- **Анкетирање дипломираних студената и послодаваца:** На студијском програму докторских студија филозофије, у складу са опредељењем Филозофског факултета за обезбеђивањем повратних информација од свршених студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења, као и од послодаваца о компетенцијама које су студенти стекли, спроводи се анкетирање дипломираних студената и њихових послодаваца (видети Прилоге 14.3 и 14.4 у извештају за педагогију, и аналогне податке за филозофију који су коришћени у Стандарду 4 и Стандарду 8 овог извештаја).

14.3. Јавност рада и доступност информација

Стратешка опредељења Филозофског факултета везана за процес праћења и унапређивања квалитета, као и оперативни механизми унапређивања квалитета, доступни су на званичној интернет страници Филозофског факултета (<http://www.f.bg.ac.rs>). Извештаји о самовредновању, који садрже резултате спроведеног евалуативног поступка у оквиру самовредновања, доступни су академској и широј јавности на интернет страници Филозофског факултета (видети Прилог 14.1 у извештају за педагогију, и аналогне документе за Факултет у целини).

SWOT анализа за Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Снаге (Strengths):

- Активна сарадња Одељења за филозофију са Факултетском комисијом за обезбеђивање квалитета и самовредновање. (+++)
- Постојање утврђене методологије за спровођење контроле квалитета и испуњености стандарда на нивоу Факултета. (+++)
- Јавна доступност свих усвојених докумената везаних за контролу квалитета на интернет страници Факултета. (+++)
- Активно ангажовање студената (укључујући и представнике ДАС) у Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање. (++)
- Јасно одређени актери у процесу провере квалитета на нивоу Факултета. (++)

Слабости (Weaknesses):

- Слаба методологија поступака интерне провере квалитета која се спроводи континуирано на нивоу Одељења (специфично за ДАС Филозофија). (++)
- Недовољна мотивисаност студената докторских студија за учешће у активностима везаним за проверу квалитета (нпр. низак одзив на анкетама). (++) *(Констатовано и у другим стандардима).*
- Недостатак мера за стимулацију учешћа студената у контроли квалитета, што за последицу има недовољну укљученост студената. (+)
- Недовољно коришћење података добијених контролом квалитета за планирање будућих активности и унапређења на нивоу докторских студија филозофије. (++)
- Недовољна разрађеност процедура за систематско прикупљање мишљења дипломираних студената докторских студија филозофије и послодаваца о квалификацијама дипломираних студената (иако се анкете спровode, потребно је унапредити њихову примену и анализу за ДАС Филозофија). (+)

Прилике (Opportunities):

- Веће ангажовање ненаставног особља (нпр. из студентске службе, библиотеке, рачунарског центра) са капацитетом да помогне у административно-техничким аспектима контроле квалитета и испуњености стандарда за ДАС

Филозофија. (++)

- Коришћење информатичких могућности Факултета за унапређење процеса контроле квалитета (нпр. развој онлајн алата за праћење, боља софтверска подршка за анализу података). (++)
- Развијање културе квалитета кроз континуирану едукацију и подизање свести свих актера (наставника, студената, ненаставног особља) о значају њиховог учешћа у процесима обезбеђивања и унапређења квалитета. (+++)

Претње (Threats):

- Недостатак административно-техничке подршке Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање на нивоу Факултета за ефикасно спровођење свих активности. (++)
- Недовољна посвећеност свих студената и наставника развоју и неговању културе квалитета, услед оптерећености другим обавезама или недостатка мотивације. (++)

Предлози мера за унапређење квалитета систематског праћења и периодичне провере квалитета (Стандард 14)

На основу спроведене SWOT анализе и ваших сугестија, предлажу се следеће мере:

1. Јачање капацитета за спровођење активности провере и унапређења квалитета (адресира W14.1, W14.4, T14.1; користи O14.1, O14.2):

- **Мера 14.12.1:** На нивоу Факултета, размотрити могућност наменског ангажовања или обуке постојећег ненаставног особља које би пружало континуирану административно-техничку подршку Комисији за обезбеђивање квалитета и одељенским комисијама у спровођењу активности провере и унапређивања квалитета.
- **Мера 14.12.2:** Обезбедити бољу софтверску подршку за процесе контроле квалитета, укључујући алате за спровођење анкета, обраду података и генерисање извештаја.
- **Мера 14.12.3:** У оквиру буџета Факултета, обезбедити адекватна средства за рад на пословима контроле квалитета (нпр. за штампање материјала, организацију састанака, евентуалне обуке).

2. Унапређење коришћења резултата праћења квалитета (адресира W14.4, W14.5):

- **Мера 14.12.4:** Осигурати да се приликом планирања наредних активности на нивоу Одељења за филозофију и Факултета (нпр. измене студијских програма, набавка опреме, организација наставе) систематски узимају у обзир резултати и препоруке из извештаја о контроли квалитета и самовредновању.
- **Мера 14.12.5:** Развити јасније процедуре за прикупљање и анализу мишљења дипломираних студената докторских студија филозофије и релевантних послодаваца о стеченим компетенцијама и квалитету програма, и користити те информације за унапређење.

3. Подизање свести и мотивације за учешће у процесима квалитета (адресира W14.2, W14.3, T14.2; користи O14.3):

- **Мера 14.12.6:** Осмислити систем награђивања и јавних похвала за

наставнике, студенте и ненаставно особље који се активно и конструктивно ангажују на пословима контроле и унапређења квалитета.

- **Мера 14.12.7:** Континуирано радити на подизању свести свих актера (наставника, студената, администрације) о значају неговања културе квалитета и важности њиховог доприноса овим процесима.

4. Јачање интерних капацитета Одељења за праћење квалитета (адресира W14.1):

- **Мера 14.12.8:** Подстицати наставнике Одељења за филозофију да се, у оквиру својих редовних активности и рада одељенске комисије за квалитет, интензивније ослање на сопствене капацитете и експертизу у процесу систематског праћења и периодичне провере квалитета рада на докторским студијама, развијајући интерне процедуре и алате прилагођене специфичностима студија филозофије.

СТАНДАРД 15: КВАЛИТЕТ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА

Квалитет докторских студија обезбеђује се кроз унапређење научноистраживачког рада, осавремењавање садржаја студијских програма докторских студија, редовно праћење и проверу њихових циљева, постизање научних способности студената докторских студија и овладавање специфичним академским и практичним вештинама потребним за будући развој њихове каријере.

Одељење за филозофију Филозофског факултета Универзитета у Београду има дугу традицију у извођењу докторских студија. Студијски програм докторских академских студија филозофије, акредитован 2021. године, траје 3 године и носи 180 ЕСПБ. Садржај и структура студијског програма усклађени су са Законом о високом образовању и стандардима за акредитацију докторских студија.

Докторске студије на Одељењу за филозофију регулисане су Правилима докторских студија Филозофског факултета и Статутом Факултета. За праћење и унапређење квалитета докторских студија надлежна је Комисија за докторске студије Факултета. Поред ове комисије, у процесе обезбеђивања квалитета укључени су и Декан, Продекан за наставу, Комисија за обезбеђивање квалитета и самовредновање Факултета, управници одељења и сви наставници који учествују у реализацији програма докторских студија.

15.1. Усклађеност са стандардима и циљевима

Докторске студије на Одељењу за филозофију изводе се на научно утемељеним програмима, према наставним плановима који су у потпуности усклађени са Стандардима за акредитацију докторских студија. Циљеви програма докторских студија филозофије (детаљно описани у Стандарду 4) усклађени су са основним задацима и циљевима Факултета у научној делатности, који укључују развој научног мишљења, унапређење научних дисциплина, образовање висококвалитетних научних кадрова и допринос развоју друштва.

15.2. Научноистраживачки рад наставника и студената

Већина наставника која учествује у реализацији докторских студија филозофије активно је укључена у научноистраживачке пројекте. Квалитет научноистраживачког рада наставника у потпуности је усклађен са условима дефинисаним акредитацијом. Сарадња са научноистраживачким установама остварује се кроз више домаћих, билатералних и међународних пројеката (видети Стандард 7).

Студенти докторских студија филозофије активно се укључују у научноистраживачки рад (видети Стандард 5, тачка 5.3), саопштавају радове на домаћим и међународним научним конференцијама и објављују их у научним часописима и зборницима. Студенти су такође укључени у развој матичних научних области кроз учешће у домаћим и међународним научноистраживачким пројектима, често у оквиру Института за филозофију.

Наставни процес на докторским студијама филозофије, између осталог, реализује се са циљем развоја вештина и спретности у употреби знања, а уз поштовање принципа етичког кодекса и добре научне праксе.

15.3. Уписна политика и ресурси

Уписивање студената на студијски програм докторских студија филозофије реализује се у складу са Законом, а преко заједничког конкурса који расписује Сенат Универзитета у Београду, узимајући у обзир друштвене потребе и потребе за развојем науке. За извођење докторских студија филозофије обезбеђени су одговарајући људски, просторни, технички, библиотечки, информатички и други ресурси, примерени карактеру докторских студија и предвиђеном броју студената (детаљније у Стандардима 7, 9, 11).

15.4. Праћење и вредновање рада студената и менторство

Приликом савладавања студијског програма докторских студија филозофије, рад и напредовање студената вреднује се ЕСПБ бодовима. У циљу непрекидног праћења напредовања студената у стеченим знањима и вештинама, менторски рад се стално

унапређује и стимулише. Сталним праћењем и мотивисањем рада наставника, број потенцијалних ментора је адекватан потребама. Повећање броја ментора у односу на број студената утиче на мању оптерећеност ментора, а самим тим и на квалитетнији рад са мањим бројем студената. Избор ментора се реализује у складу са Правилником о избору ментора.

15.5. Докторске дисертације

Одбрањене докторске дисертације депонују се у библиотекама Факултета и другим репозиторијумима предвиђеним правилима Универзитета у Београду. Установа обезбеђује јавну доступност реферата о прихватању теме дисертације, извештаја комисије о оцени урађене дисертације, као и саме дисертације након одбране, у складу са правилима о поступку оцено и одбране, као и правилима провере оригиналности докторских дисертација.

SWOT анализа за Стандард 15: Квалитет докторских студија

Снаге (Strengths):

- Дуга традиција извођења наставе и научноистраживачког рада на докторским студијама филозофије. (++)
- Континуирано осавремењавање предмета и увођење нових у складу са развојем науке и потребама друштва. (+++)
- Велики број потенцијалних ментора са одговарајућим научним и педагошким компетенцијама. (+++)
- Доступност информација о садржини предмета и једноставна и ефикасна комуникација са наставницима и менторима. (++)
- Укљученост докторанада у научноистраживачке пројекте и друге научне активности. (++)
- Постојање јасних правила и процедура за докторске студије (Статут, Правила докторских студија). (++)

Слабости (Weaknesses):

- Неравномерна оптерећеност студената по семестрима у постојећем студијском програму. (+++)
- Потреба за континуираним усавршавањем и усклађивањем постојећих правила докторских студија са насталим променама и најбољом праксом. (++)
- Недовољна ангажованост посебних организационих јединица које би се ексклузивно бавиле праћењем и уједначавањем квалитета свих докторских студија на нивоу Факултета (нпр. Савет докторских студија или Докторска школа са јачим ингеренцијама). (++)

Прилике (Opportunities):

- Боља сарадња са другим високошколским установама сличних студијских програма у земљи и иностранству (нпр. развој заједничких докторских школа, програма, коменторства). (+++)
- Развој студијског програма или појединих курсева на енглеском језику ради привлачења страних студената и повећања међународне видљивости. (+++)
- Чвршће повезивање са тржиштем рада и промоција компетенција **доктора** филозофије за каријере ван академске заједнице. (+++)

- Искоришћавање могућности за финансирање докторских студија и истраживања кроз националне и међународне фондове. (++)

Претње (Threats):

- Нелојална конкуренција у окружењу која потенцијално урушава вредност и стандарде звања доктора наука. (++)
- Недовољна мотивисаност студената за упис на докторске студије у области филозофије услед перцепције о тежини студија или ограниченим могућностима запошљавања. (++)
- Недостатак системске и континуиране финансијске подршке за студенте докторских студија (стипендије, пројекти). (---)
- Општи тренд смањења улагања у друштвено-хуманистичке науке. (--)

Предлози мера за унапређење квалитета докторских студија (Стандард 15)

На основу спроведене SWOT анализе и ваших сугестија, предлажу се следеће мере:

1. Унапређење нормативног оквира и организационе структуре (адресира W15.3, W15.4; користи O15.1):

- **Мера 15.12.1:** Ускладити и унапредити постојећа Правила докторских студија у складу са новонасталим променама, актима вишег ранга и примерима добре праксе.
- **Мера 15.12.2:** Прецизније дефинисати улогу и надлежности Комисије за докторске студије Факултета у праћењу и унапређењу квалитета свих докторских програма, укључујући и ДАС Филозофија. Размотрити јачање улоге ове комисије или формирање централног тела (нпр. Савет докторских студија или Докторска школа) са већим ингеренцијама у координацији и обезбеђивању квалитета.

2. Оптимизација студијског програма и подршка студентима (адресира W15.1, W15.2; користи O15.3):

- **Мера 15.12.3:** Извршити анализу оптерећења студената по семестрима на ДАС Филозофија и, уколико се утврди неравномерност, редефинисати и реорганизовати распоред предмета и обавеза у циљу смањења броја пренетих бодова и обновљених година.
- **Мера 15.12.4:** Размотрити могућност и релевантност увођења одређених облика стручне праксе или ангажовања студената на пројектима који би им омогућили стицање практичних искустава релевантних за њихове будуће каријере (у академском и неакадемском сектору).
- **Мера 15.12.5:** Ојачати сарадњу са другим универзитетима у земљи и иностранству, посебно у погледу могућности удруживања докторских студија, организовања заједничких курсева, семинара, летњих школа и коменторства.
- **Мера 15.12.6:** Остварити чвршћу сарадњу са потенцијалним послодавцима и релевантним институцијама како би се боље разумеле

потребе тржишта рада и унапредила припрема студената за различите каријерне опције.

3. Повећање атрактивности и међународне видљивости програма (користи O15.2, O15.4; ублажава T15.1, T15.2):

- **Мера 15.12.7:** Размотрити могућност понуде дела студијског програма или појединих изборних курсева на енглеском језику како би се привукли страни студенти и унапредила међународна димензија студија.
- **Мера 15.12.8:** Активно радити на обезбеђивању и промоцији стипендија и других видова финансијске подршке за студенте докторских студија.

ПОКАЗАТЕЉИ И ПРИЛОЗИ

Показатељи и прилози за Стандард 4

Табела
4.1.docx.pdf

[Табела 4.1.](#) Укупан број уписаних студената на свим годинама докторских студија филозофије у претходне три школске године

Табеле 4.2 4.3
8.3.pdf

[Табела 4.2.](#) Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Табеле 4.2 4.3
8.3.pdf

[Табела 4.3.](#) Просечно трајање докторских студија у претходне 3 школске године.

Прилог 4.1,
Анализа резултата

[Прилог 4.1.](#) Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената

Прилог 4.2,
Анализа резултата

[Прилог 4.2.](#) Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца

Показатељи и прилози за Стандард 5

Прилог 5.1.б
Извештај МАС ДАС [Прилог 5.1.б](#) Извештај МАС ДАС 2021/22

Прилог 5.1.г
Извештај МАС ДАС [Прилог 5.1.г](#) Извештај МАС ДАС 2022/23

Прилог 5.1.ђ
Извештај МАС ДАС [Прилог 5.1.ђ](#) Извештај МАС ДАС 2023/24

5.2.docx.pdf

[Прилог 5.2.](#) Процедуре и поступци који обезбеђују поштовање плана
и
распореда наставе

5.3.pdf

[Прилог 5.3.](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче
стицање активних компетенција наставника и сарадника

Прилог 5.3.а.
Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче

[Прилог 5.3.а.](#) Доказ о спроведеним активностима којима се подстиче
стицање
активних компетенција наставника и сарадника – размена наставног и
ненаставног особља

5.4.doc.pdf

[Прилог 5.4](#) ПРАВИЛНИК О СТУДЕНТСКОМ ВРЕДНОВАЊУ
НАСТАВЕ И ПЕДАГОШКОГ РАДА НАСТАВНИКА

5.4.a.doc.pdf

[Прилог 5.4.a](#) ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ПРАВИЛНИКА О
СТУДЕНТСКОМ ВРЕДНОВАЊУ НАСТАВЕ И ПЕДАГОШКОГ РАДА
НАСТАВНИКА

Показатељи и прилози за Стандард 7

Табела 7.1, у
радном односу на

[Табела 7.1.](#) У радном односу на Филозофији

Табела 7.2,
Ангажовани по уговору

[Табела 7.2.](#) Ангажовани по уговору на Филозофији

Прилог 7.1.а,.pdf

[Прилог 7.1.а.](#) ПРАВИЛНИКО НАЧИНУ И ПОСТУПКУ СТИЦАЊА
ЗВАЊА И ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА НАСТАВНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У
БЕОГРАДУ

Прилог 7.1.б,.pdf

[Прилог 7.1.б.](#) ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ И ПОСТУПКУ СТИЦАЊА
ЗВАЊА И ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА НАСТАВНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У
БЕОГРАДУ

Прилог 7.1.в,.pdf

[Прилог 7.1.в.](#) ПРАВИЛА О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ЗА ИЗБОР
НАСТАВНИКА И САРАДНИКА ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ

Прилог 7.2,
Филозофија,.docx

[Прилог 7.2](#) Однос укупног броја студената (број студената одобрен
акредитацијом
помножен са бројем година трајања студијског програма) и броја запослених
наставника на Одељењу за филозофију

Показатељи и прилози за Стандард 8

Табела 8.1.pdf

[Табела 8.1.](#) Преглед броја студената по степенима, студијским програмима и годинама студија у текућој школској години

Табела 8.2.pdf

[Табела 8.2.](#) Стопа успешности студената

Табела 8.3.pdf

[Табела 8.3.](#) Број студената који су уписали текућу школску годину у односу на остварене ЕСПБ бодове

Прилог 8.1.pdf

[Прилог 8.1.](#) Правилник о процедури пријема студената

Прилог
8.2.a.doc.pdf

Прилог
8.2.b.doc.pdf

[Прилог 8.2. \[2\]](#) Правилник о оцењивању

Прилог
8.3.docx.pdf

[Прилог 8.3.](#) Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

прилог 8.4.pdf

[Прилог 8.4](#)

прилог 8.6.docx.pdf

[Прилог 8.6.](#) Упутство о поступку за упис кандидата на докторске
академске студије

прилог 8.7.a.pdf

прилог
8.7.6.docx.pdf

прилог 8.7.b.jpg

прилог 8.7.c.jpg

прилог 8.7.d.pdf

[Прилог 8.7 \[2\]](#)

[\[3\]](#) [\[4\]](#) [\[5\]](#)

прилог 8.8.pdf

[Прилог 8.8](#)

Показатељи и прилози за Стандард 9

Табела 9.1.a.pdf

[Табела 9.1](#) Број и врста библиотечких јединица у високошколској установи

Tabela 9.2.pdf

[Табела 9.2](#) Попис информатичких ресурса

прилог 9.1.a.pdf

прилог 9.1.б.pdf

прилог 9.1.в.pdf

[Прилог 9.1 \[2\] \[3\]](#) Општи акт о уџбеницима

прилог 9.2,
филозофија.docx.p

[Прилог 9.2.](#) Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени на Одељењу за филозофију

прилог 9.3,
филозофија.docx.p

[Прилог 9.3](#) Однос броја уџбеника и монографија (заједно) чији су наставници запослени на Одељењу за филозофију са бројем наставника на Одељењу

прилог 9.4.a.pdf

прилог 9.4.б.pdf

прилог 9.4.в.pdf

[Прилог 9.4 \[2\] \[3\]](#)

прилог 9.5.pdf

[Прилог 9.5](#)

Показатељи и прилози за Стандард 10

Табела 10.1.pdf

[Табела 10.1](#) Број ненаставних радника запослених са пуним или непуним радним временом у ВШУ у оквиру одговарајућих организационих јединица

прилог 10.1.png

[Прилог 10.1.](#) Шематска организациона структура ВШУ

Прилог 10.2.

Прилог 10.2.а

Анализа резултата Поштомачке анкете

[Прилог 10.2. \[2\]](#) Анализа резултата анкете студената о процени квалитета рада органа управљања и рада стручних служби

прилог 10.3.а.pdf

прилог 10.3.б.pdf

прилог 10.3.в.pdf

прилог 10.3.г.pdf

[Прилог 10.3. \[2\] \[3\] \[4\]](#)

Пословник о раду Савета Факултета са изменама и допунама

прилог 10.4.pdf

[Прилог 10.4.](#) Одлука о избору декана

прилог 10.5.pdf

[Прилог 10.5.](#) Одлука о избору продекана

прилог 10.6.pdf

[Прилог 10.6.](#) Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места на Филозофском факултету у Београду

Показатељи и прилози за Стандард 11

Табела 11.1а.pdf

Табела 11.1б.pdf

[Табела 11.1. \[2\]](#) Укупна површина са површином објекта

Табела 11.2.pdf

[Табела 11.2.](#) Листа опреме у власништву ВШУ која се користи у наставном процесу и научноистраживачком раду

Табела
11.3.docx.pdf

[Табела 11.3.](#) Наставне-научне и стручне базе

Показатељи и прилози за Стандард 13

Прилог 13.1.a.pdf

Прилог 13.1.b.pdf

Прилог 13.1.c.pdf

Прилог 13.1.d.pdf

Прилог 13.1.e.pdf

Прилог 13.1.f.pdf

Прилог 13.1.g.pdf

Прилог 13.1.h.pdf

[Прилог 13.1](#) [\[2\]](#) [\[3\]](#) [\[4\]](#) [\[5\]](#) [\[6\]](#) [\[7\]](#) [\[8\]](#) Документација

којом потврђује учешће студената у самовредновању и провери квалитета

Показатељи и прилози за Стандард 14

Табела 14.1.pdf

[Табела 14.1](#) Информације презентоване на сајту високошколске установе о активностима које обезбеђују систематско праћење и периодичну проверу квалитета у циљу одржавања и унапређивања квалитета рада високошколске установе

Показатељи и прилози за Стандард 15

[Табела 15.1.](#) Списак свих акредитованих студијских програма докторских студија

[Табела 15.2.](#) Списак организационих јединица које се баве уједначавањем квалитета свих докторских студија на ВШУ

[Табела 15.3.](#) Списак чланова организационих јединица за квалитет докторских студија ВШУ

[Прилог 15.1.](#)

[\[2\]](#) [\[3\]](#) [\[4\]](#) [\[5\]](#) Правилник о докторским студијама

[Прилог 15.2.](#) Извод из Статута који регулише докторске студије

[Прилог 15.4.](#) [\[2\]](#) [\[3\]](#) Правилник о избору ментора

прилог 15.5.a.pdf | прилог 15.5.б.pdf | прилог 15.5.в.pdf |

[Прилог 15.5. \[2\]](#) [\[3\]](#) Поступак израде и
одбране докторске дисертације

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
05/4-02 бр. 1170/1-V/2-30
26.06.2025. године
ЗЈ/ПС

На основу члана 220. став 1. тачка 25. Статута Факултета, Извештаја Одељења за филозофију и Комисије за обезбеђивање квалитета и самовредновање, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду на својој VI редовној седници, одржаној дана 26.06.2025. године, донело је следећу

О Д Л У К У

Усваја се Извештај о самовредновању програма докторских академских студија (ДАС) – Филозофија, који се односи на процену испуњености следећих стандарда:

- Стандард 4: Квалитет студијског програма
- Стандард 5: Квалитет наставног процеса
- Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника
- Стандард 8: Квалитет студената
- Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса
- Стандард 10: Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке
- Стандард 11: Квалитет простора и опреме
- Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета
- Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета
- Стандард 15: Квалитет докторских студија

Извештај о самовредновању програма докторских академских студија (ДАС) – Филозофија из јуна 2025. године, који се односи на процену испуњености следећих стандарда 4, 5, 7-11, и 13-15, саставни је део ове Одлуке.

Доставити:

- 1x Националном телу за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању
- 1x Комисији за обезбеђивање квалитета и самовредновање
- 1x Одељењу за филозофију
- 1x Продекану за наставу
- 1x Секретару Факултета
- 1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

др Данијел Синани